《金剛經》觀修儀軌

道次之友

雪歌仁波切 汇编

2017年4月29日—5月3日　深圳

南无本师释迦牟尼佛

（供奉于印度菩提迦耶金刚座正觉塔）

雪 歌 寺 · 青 海

目錄

1、語加持法--1

2、功德增長咒---3

3、加持土地與供品---3

4、迎請--5

5、皈依發心--- ---6

6、四無量心---- --6

7、般若波羅蜜多心經(藏漢)---7

8、般若波羅蜜多心經(漢)---12

9、阿底峽尊者之供燈願文--13

10、普賢菩薩行願品--15

11、獻曼達和三大義之祈求--17

12、功德之本頌---21

13、金剛經科判(藏漢)--25

14、金剛經(藏漢)---29

15、回向文--64

16、願望成就真言--65

附 :空性相關偈頌摘錄--66

《入行論》第九品節選--66

《入中論》有關二十空性的節選(藏漢)--- -------------------------------71

《中論》節選---78

《三主要道》節選---83

《緣起讚》節選---85

ངག་བྱིན་རླབས་བྱེད་ཚུལ་མཁས་གྲུབ་ཁྱུང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གདམས་པ་ནི།།

《語加持法》智成就者瓊玻之瑜伽教授

རང་ཉིད་ལྷར་གསལ་ལྗེ་སྟེང་དུ། །ཨ་ལས་ཟླ་སྟེང་ཨོཾ་དཀར་མཐར།།

壤匿　拉些　戒滇度　　　阿類　達滇　嗡嘎踏

自現本尊舌頭上，　　　阿化月上白嗡邊，

ཨ་ལི་དཀར་པོ་གཡས་སྐོར་དང་། ཀ་ལི་དམར་པོ་གཡོན་སྐོར་དང་།།

阿立　嘎缽　耶郭檔　　　嘎立　嗎缽　庸郭檔

白色母音右旋繞，　　　紅色子音左旋繞，

རྟེན་སྙིང་སྔོན་པོ་གཡས་སྐོར་ལ། །དམིགས་ནས་ནང་རིམ་སྦྲུལ་དུ་བཟླས།།

滇寧　嗡缽　耶郭喇　　　密內　朗林　竹度牒

藍色緣起咒右繞，　　　緣已內圈蛇盤誦。

ཨོཾ་ཨ་ཨཱ། ཨི་ཨཱི། ཨུ་ཨཱུ། རྀ་རཱྀ། ལྀ་ལཱྀ། ཨེ་ཨཻ། ཨོ་ཨཽ། ཨཾ་ཨཿ སྭཱ་ཧཱ།

嗡阿啊　依以　烏無　日以日以　哩里　耶也　歐偶　盎木啊　梭哈。

ཨོཾ་ཀ་ཁ་ག་གྷ་ང་། ཙ་ཚ་ཛ་ཛྷ་ཉ། ཊ་ཋ་ཌ་ཌྷ་ཎ། ཏ་ཐ་ད་དྷ་ན།

嗡嘎喀咖卡昂　乍擦札賈良雅　剎叉渣雜納　大踏達打那

པ་ཕ་བ་བྷ་མ། ཡ་ར་ལ་ཝ། ཤ་ཥ་ས་ཧ་ཀྵ་སྭཱ་ཧཱ།

巴帕琶拔瑪　雅饒喇瓦　夏喀薩哈洽梭哈。

ཨོཾ་ཡེ་དྷརྨཱ་ཧེ་ཏུ་པྲ་བྷ་ཝཱ་ཧེ་ཏུནྟེ་ཥཱནྟ་ཐཱ་ག་ཏོ་ཧྱ་ཝ་དཏ།

嗡耶達爾瑪　嘿度乍拔瓦　嘿敦迭　肯大踏卡舵　嗨雅瓦迭

ཏེ་ཥཱཉྩ་ཡོ་ནི་རོ་དྷ་ཨེ་ཝཾ་ཝཱ་དཱི་མ་ཧཱ་ཤྲ་མ་ཎ་ཡེ་སྭཱ་ཧཱ།

迭喀札優尼　若達耶望拔迪　瑪哈夏嗎納耶梭哈。

ལན་བདུན་ནམ་ཉེར་གཅིག་བཟླས་མཐར།

誦 7 或 21 遍之後，

ས་བོན་སྔགས་ཕྲེང་འོད་ཟེར་གྱིས། །འཇིག་རྟེན་འདས་དང་མ་འདས་ཀྱི།།

薩奔　阿真　娥些紀　　　吉滇　迭檔　瑪迭紀

種子咒鬘放光芒，

གསུང་གི་བྱིན་རླབས་ཐམས་ཅད་བཀུག

松紀 錦拉 湯傑故

勾召所有語加持，

མཐའ་ནས་ནང་ཐིམ་ཨ་ཡིག་གྱུར།

踏內 浪聽 阿依久

從邊融內成阿字，

ཞུ་ནས་ལྕེར་ཐིམ་རང་གི་ལྕེ།

徐內 介聽 壞紀介

化已融舌自之舌，

世間以及出世間，

།སྔགས་ལ་ཐིམ་པས་སྔགས་ཕྲེང་གསུམ། །

阿喇 聽貝 阿真順

融入咒語三咒鬘，

།དེ་ཡང་དཀར་དམར་བདུད་རྩིའི་ངོར། །

迭洋 嘎嗎 篤基偶

彼成紅白甘露樣，

།རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔའི་རང་བཞིན་གྱུར། །ཅེས་བརྗོད།

多傑 阿依 壞星久

轉成五股杵自性。 唸誦。

དེ་ལྟར་བསམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ངག་གི་ནུས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། །བཟླས་བརྗོད་གང་བྱས་བྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །

如是思惟利益，如云：「言語威力咸圓滿， 唸誦轉成千萬倍，

སྔགས་ཀྱི་ནུས་པ་རྐྱེན་གྱིས་མི་ཉམས་ཤིང་། །ངག་འཁྱལ་སྨྲ་བའང་བཟླས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས། ཞེས་སོ།

咒力不被緣所敗， 綺語亦將成唸誦。」

釋法炬恭譯

འབྱུར་སྔགས། 功德增长咒

ཨོཾ་སམྦྷཱ་ར་སམྦྷཱ་ར་བི་མ་ན་སཱ་ར་མ་ཧཱ་ཛ་བ་ཧཱུྃ།

嗡 散巴日阿 散巴日阿 比瑪那 薩日阿 瑪哈 雜哇吽

ཨོཾ་སྨ་ར་སྨ་ར་བི་མ་ན་སྐ་ར་མ་ཧཱ་ཛ་བ་ཧཱུྃ།

嗡 媽日阿 媽日阿 比瑪拿 嘎日阿 瑪哈 雜哇吽 (念三遍)

ས་གཞི་དང་མཆོད་རྫས་བྱིན་བརླབས། 加持土地和供品

ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ས་གཞི་དག ། གསེག་མ་ལ་སོགས་མེད་པ་དང་། །

湯界 篤尼 薩席達 謝瑪 拉碩 美巴檔

一切地基化清淨， 無有砂礫等雜物，

ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་བཻཌཱུརྱ། །རང་བཞིན་འཇམ་པོར་གནས་གྱུར་ཅིག །

拉梯 答良 沛督耶 嚷欣 講波 內久記

面均平坦如掌心， 性同琉璃甚平滑，

ལྷ་དང་མི་ཡི་མཆོད་པའི་རྫས། །དངོས་སུ་བཤམས་དང་ཡིད་ཀྱིས་སྤྲུལ།

拉檔 米宜 卻悲最 翁俗 祥檔 意記祝

人間天界諸供品， 真實陳列與意化，

ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན་བླ་ན་མེད། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀུན་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག

坤桑 卻津 拉那昧 南盔 康坤 洽久記

普賢無上供養雲， 祈願遍滿虛空界。

མཆོད་པའི་སྤྲིན་གྱི་གཟུངས། 供雲陀罗尼（加持供養咒）

ཨོཾ་ན་མོ་བྷ་ག་བ་ཏེ། བཛྲ་སཱ་ར་པྲ་མརྡ་ནེ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏ་ཡ།

嗡拿摩巴嘎哇迭 本札薩饒乍瑪達內大踏嘎大雅

ཨརྷ་ཏེ་སམྱཀྶཾ་བུདྡྷཱ་ཡ། ཏདྱ་ཐཱ། ཨོཾ་བཛྲེ་བཛྲེ། མཧཱ་བཛྲེ།

阿爾哈迭三藐三布達雅 迭雅踏 嗡邊澤邊澤 瑪哈邊澤

མཧཱ་ཏེ་ཛ་བཛྲེ། 瑪哈迭札邊澤
མཧཱ་བི་དྱ་བཛྲེ། 瑪哈比雅邊澤
མཧཱ་བོ་དྷི་ཙི་ཏྟ་བཛྲེ། 瑪哈缽帝企大邊澤

མཧཱ་བོ་དྷི་མཎྜ་པ་སཾ་ཀྲ་མ་ཎ་བཛྲེ།

瑪哈缽帝曼卓巴宋乍瑪那邊澤

སརྦ་ཀརྨ་ཨཱ་ཝ་ར་ཎ་བི་ཤོ་དྷ་ན་བཛྲེ་སྭཱ་ཧཱ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད།

薩爾瓦嘎爾瑪 阿瓦饒拿 比秀答 邊澤梭哈 唸三遍

བདེན་སྟོབས། 真諦力頌

དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་།

共秋 順紀 典巴檔

願以三寶真諦力、

སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

桑傑檔 強秋 森巴 湯傑記

一切佛菩薩加持力、

བྱིན་གྱིས་བརླབས་དང་།

津吉 拉檔

ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མངའ་ཐང་ཆེན་པོ་དང་།

措尼 永俗 左悲 阿唐 千波檔

圓滿福智資糧大威神力、

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིག

確記英 南巴 達津 桑紀 米洽倍 豆記 迭辛 尼篤 久記

清淨不可思議法界力，令供品真實化現。

སྤྱན་འདྲེན། 迎請

虔誠恭敬迎請本師釋迦牟尼佛，及十方一切諸佛菩薩降臨

མ་ལུས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མགོན་གྱུར་ཅིང་།	།བདུད་སྡེ་དཔུང་བཅས་མི་ཟད་འཇོམས་མཛད་ལྷ། །
瑪呂 森間 坤紀 共久津	讀碟 彭皆 米協 炯最拉
一切無餘眾生依怙主，	摧滅無盡魔軍勝戰尊，
དངོས་རྣམས་མ་ལུས་ཡང་དག་མཁྱེན་གྱུར་པའི།	།བཅོམ་ལྡན་འཁོར་བཅས་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ། །
翁南 瑪呂 揚達 千就貝	炯滇 擴皆 內迪 謝蘇碩
一切實相無餘遍知者，	世尊眷屬祈請降臨此。

སྐྱབས་སེམས། 皈依發心

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །

桑給 確檔 措記 秋南拉 講處 琶篤 達尼 架殊企

諸佛正法賢聖三寶尊， 從今直至菩提我皈依，

བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །

達吉 錦梭 即悲 錯南記 卓拉 篇企 桑傑 竹巴秀

我以所行施等諸資糧， 為利有情故願大覺成。

ཚད་མེད་བཞི། 四無量心

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །

森間 湯傑 碟哇檔 碟威 居檔 典巴 就記

願一切有情具樂及樂因。

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །

森間 湯傑 篤阿檔 篤阿 紀居檔 最瓦 就記

願一切有情離苦及苦因。

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་མེད་པའི་བདེ་བ་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །

森間 湯傑 篤阿 美悲 碟哇 米最瓦 就記

願一切有情不離無苦之樂。

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་རིང་ཆགས་སྡང་བྲལ་བའི་བཏང་སྙོམས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

森間 湯傑 涅林 洽當檔 最威 當紐拉 內巴 就記

願一切有情遠離愛惡親疏，住平等捨。(三遍)

般若波羅蜜多心經

——唐·法成及唐·玄奘二譯本之藏漢對排

༄༅། །ཤེས་རབ་སྙིང་པོ།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བྷ་ག་ཝ་ཏི་པྲཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏཱ་ཧྲི་ད་ཡ། བོད་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ། བམ་པོ་གཅིག་གོ །

般若波羅蜜多心經（敦煌石室本） 唐三藏法師沙門法成譯

般若波羅蜜多心經　　大唐三藏法師玄奘奉召譯

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ལ་

如是我聞。一時薄伽梵住王舍城鷲峰山中，

དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ།

與大苾芻眾及諸菩薩摩訶薩俱，

དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟབ་མོ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །

爾時，世尊等入甚深明瞭三摩地法之異門。

ཡང་དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བལྟ་ཞིང་།

複于爾時，觀自在菩薩摩訶薩，行深般若波羅蜜多時，

觀自在菩薩，行深般若波羅蜜多時，

ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་བལྟའོ། །

觀察照見五蘊體性，悉皆是空。

照見五蘊皆空，度一切苦厄。

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །

時具壽舍利子，承佛威力，白聖者觀自在菩薩摩訶薩曰：

རིགས་ཀྱི་བུ། གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསླབ་པར་བྱ། དེ་སྐད་ཅེས་སྨྲས་པ་དང་།

“若善男子，欲修行甚深般若波羅蜜多者，複當雲何修學？”作是語已，

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྨྲས་སོ། །

觀自在菩薩摩訶薩，答具壽舍利子言：

ཤཱ་རིའི་བུ། རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་འདོད་པ་དེས་

“若善男子，及善女人，欲修行甚深般若波羅蜜多者，

འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །

彼應如是觀察，五蘊體性皆空。

གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོང་པའོ། །

色即是空，空即是色，色不異空，空不異色，如是受想行識，亦複皆空。

舍利子，色不異空，空不異色，色即是空，空即是色，受想行識，亦複如是。

ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། དྲི་མ་མེད་པ། དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། བྲི་བ་མེད་པ། གང་བ་མེད་པའོ། །

是故舍利子，一切法空性無相，無生，無滅，無垢，無離垢，無減，無增。
舍利子，是諸法空相，不生不滅，不垢不淨，不增不減。
ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་ལྟ་བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། ཚོར་བ་མེད། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་བྱེད་རྣམས་མེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད།
舍利子，是故爾時空性之中，無色，無受，無想，無行，亦無有識。
是故空中無色，無受、想、行、識，
མིག་མེད། རྣ་བ་མེད། སྣ་མེད། ལྕེ་མེད། ལུས་མེད། ཡིད་མེད། གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད། དྲི་མེད། རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད། ཆོས་མེད་དོ། །
無無眼，無耳，無鼻，無舌，無身，無意，無色，無聲，無香，無味，無觸，無法。
無眼、耳、鼻、舌、身、意，無色、聲、香、味、觸、法，
མིག་གི་ཁམས་མེད་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མེད། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། །མ་རིག་པ་མེད། མ་རིག་པ་ཟད་པ་མེད་པ་ནས་རྒ་ཤི་མེད། རྒ་ཤི་ཟད་པའི་བར་དུའང་མེད་དོ། །
眼界，乃至無意識界，無無明，亦無無明盡，乃至無老死，亦無老死盡。
無眼界，乃至無意識界。無無明，亦無無明盡，乃至無老死，亦無老死盡。
དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མེད། ཡེ་ཤེས་མེད། ཐོབ་པ་མེད། མ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་དོ། །
無苦集滅道，無智，無得，亦無不得。
無苦、集、滅、道，無智，亦無得。
ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་ལྟ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ། སེམས་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་ཅིང་སྐྲག་པ་མེད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་

མཐར་ཕྱིན་ཏོ། །

是故舍利子，以無所得故，諸菩薩眾，依止般若波羅蜜多，心無障礙，無有恐怖，超過顛倒，究竟涅槃。

以無所得故，菩提薩埵，依般若波羅蜜多故，心無罣礙，無罣礙故，無有恐怖，遠離顛倒夢想，究竟涅磐。

དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །

三世一切諸佛，亦皆依般若波羅蜜多故，證得無上正等菩提。

三世諸佛，依般若波羅蜜多故，得阿耨多羅三藐三菩提。

དེ་ལྟ་བས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྔགས། རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྔགས། བླ་ན་མེད་པའི་སྔགས། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སྔགས། སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྔགས། མི་རྫུན་པས་ན་བདེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

舍利子, 是故當知般若波羅蜜多大密咒者, 是大明咒, 是無上咒, 是無等等咒, 能除一切諸苦之厄, 真實無倒, 故知般若波羅蜜多, 是秘密咒。

故知般若波羅蜜多，是大神咒，是大明咒，是無上咒，是無等等咒，能除一切苦，真實不虛。

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྔགས་སྨྲས་པ། ཏ་དྱ་ཐཱ། ག་ཏེ་ག་ཏེ་པཱ་ར་ག་ཏེ་པཱ་ར་སཾ་ག་ཏེ་བོ་དྷི་སྭཱ་ཧཱ།

即說般若波羅蜜多咒曰: ‘峨帝、峨帝、波羅峨帝、波囉僧峨帝、菩提沙訶。’

故說般若波羅蜜多咒，即說咒曰：揭諦揭諦波羅揭諦波羅僧揭諦菩提薩婆訶。

ཤཱ་རིའི་བུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །

舍利子，菩薩摩訶薩應如是修學甚深般若波羅蜜多。”

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ནས། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་དེ་ བཞིན་ནོ། ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །

爾時世尊從彼定起，告聖者觀自在菩薩摩訶薩曰：“善哉善哉。善男子，如是如是，如汝所說。彼當如是修學般若波羅蜜多，一切如來，亦當隨喜。”

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། དྲི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རང་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྙིང་པོ་རྫོགས་སོ།།

時薄伽梵說是語已，具壽舍利子，聖者觀自在菩摩訶薩，一切世間天人阿蘇羅乾闥婆等，聞佛所說，皆大歡喜，信受奉行。

般若波羅蜜多心經

大唐三藏法師玄奘奉召譯

觀自在菩薩，行深般若波羅蜜多時，照見五蘊皆空，度一切苦厄。舍利子，色不異空，空不異色，色即是空，空即是色，受想行識，亦複如是。舍利子，是諸法空相，不生不滅，不垢不淨，不增不減。是故空中無色，無受、想、行、識，無眼、耳、鼻、舌、身、意，無色、聲、香、味、觸、法，無眼界，乃至無意識界。無無明，亦無無明盡，乃至無老死，亦無老死盡。無苦、集、滅、道，無智，亦無得。以無所得故，菩提薩埵，依般若波羅蜜多故，心無罣礙，無罣礙故，無有恐怖，遠離顛倒夢想，究竟涅磐。三世諸佛，依般若波羅蜜多故，得阿耨多羅三藐三菩提。故知般若波羅蜜多，是大神咒，是大明咒，是無上咒，是無等等咒，能除一切苦，真實不虛。故說般若波羅蜜多咒，即說咒曰：揭諦揭諦波羅揭諦波羅僧揭諦菩提薩婆訶。

༄༅། །ཇོ་བོའི་མར་མེའི་སྨོན་ལམ། །

阿底峽尊者之供燈願文

མར་མེའི་སྣོད་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་མཉམ་པར་གྱུར་ཅིག །

瑪昧 諾尼 東孫紀 東千波 吉滇 康紀 郭宇檔 良巴 久記

祈願燈盞等同三千大千世界之大。

སྡོང་བུ་ནི་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅིག　　　།མར་ཁུ་ནི་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅིག །

董尼 哩以 嘉波 哩饒 丈篤 久記　　　瑪庫尼 踏以 嘉措 丈篤 久記

祈願燈蕊須彌山王之高。　　　祈願燈油大海邊際之量。

གྲངས་ནི་སངས་རྒྱས་རེ་རེའི་མདུན་དུ་དུང་ཕྱུར་རེ་རེ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

張尼 桑傑 瑞瑞 頓篤 敦糾 瑞瑞 炯瓦 久記

祈願數量於各諸佛座前成為億萬之數。

འོད་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་མན་ཆད་ནས།　　　མནར་མེད་པའི་དམྱལ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་

娥記 夕悲 最摩 棉切內　　　拿昧貝 良瓦 言切記

上自三有頂端起，　　　下至無間地獄間，

མུན་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཞིང་ཁམས་

瑪哩貝 目巴 湯傑 謝內 秋居 桑傑檔 講處 森悲 行康

光芒盡除一切無明昏暗已，十方一切諸佛、菩薩之淨土，

ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་གསལ་བར་གྱུར་ཅིག　　　།ཨོཾ་བཛྲ་ཨ་ལོ་ཀེ་ཨཿཧཱུྃ།

湯傑 翁孫篤 通興 謝瓦 久記

現前可見，普皆光明。　　　嗡本札阿洛給啊吽。

ཨེ་མ་ཧོ།　ངོ་མཚར་རྨད་བྱུང་སྣང་གསལ་སྒྲོན་མེ་འདི། །བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་ལ་སོགས་པའི། །

耶瑪后　　翁擦 美炯 浪謝 總昧迪　　　給桑 桑傑 東柵 拉碩貝

耶瑪后！稀奇罕有明亮此燈明，　　　供養賢劫千尊佛陀等，

རབ་འབྱམས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་མ་ལུས་པའི།　　　།བླ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱོང་དང་། །

饒蔣 秋居 行康 瑪呂貝　　　喇嘛 宜檔 喀卓 確炯檔

無垠十方剎土皆無遺，　　　上師本尊空行護法眾，

དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ལ་འབུལ་བར་བགྱི།

欽擴 拉措 南拉 普瓦記

壇城天尊海會之大眾，

།ཕ་མས་གཙོ་བྱས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

帕昧 卓且 森堅 湯傑記

父母為主一切有情眾，

ཚེ་རབས་འདི་དང་སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ།

切饒 迪檔 皆內 湯傑篤

今生以及所有生世中，

།རྫོགས་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་མངོན་མཐོང་ནས། །

卓桑 傑悲 行康 翁通內

親睹圓滿諸佛淨土已，

འོད་དཔག་མེད་མགོན་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་ཤོག

娥巴 昧共 尼檔 耶昧秀

皆和彌陀怙主成無二，

།དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རྩ་གསུམ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི། །

共秋 順檔 札順 拉措記

三寶以及三根本天眾，

བདེན་པའི་མཐུ་ཡིས་སྨོན་ལམ་འདི་བཏབ་སྟེ།

典悲 圖依 蒙朗 迪搭迭

祈以真諦威力賜加持，

།མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། །

紐篤 竹巴 津記 拉度碩

使此所發願望速成辦。

ཏདྱ་ཐཱ། པཉྩེནྡྲི་ཡ་ཨཱ་བ་བོ་དྷ་ན་ཡེ་སྭཱ་ཧཱ།

迭雅踏 般札吉雅 阿瓦缽達納耶 梭哈。

ཞེས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤས་དབུས་གཙང་གི་མཆོད་ཁང་རྣམས་ལ་དཔོན་སློབ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་གྱིས་ཞུར་འདོན་མཛད་ཅེས་གྲགས་སོ།།

至尊覺沃具德阿底峽在衛藏眾佛殿中所撰，傳說由十八位阿闍梨唱誦。

釋法炬恭譯 2013/08/10

༄༅། །འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་སོ། །

普賢菩薩行願品

ཇི་སྙེད་སུ་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ན། །དུས་གསུམ་གཤེགས་པ་མི་ཡི་སེང་གེ་ཀུན། །
བདག་གིས་མ་ལུས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ། །ལུས་དང་ངག་ཡིད་དང་བས་ཕྱག་བགྱིའོ། །
所有十方世界中，三世一切人師子，
我以清淨身語意，一切遍禮盡無餘。

བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་སྟོབས་དག་གིས། །རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ། །
ཞིང་གི་རྡུལ་སྙེད་ལུས་རབ་བཏུད་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
普賢行願威神力，普現一切如來前，
一身復現剎塵身，一一遍禮剎塵佛。

རྡུལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྡུལ་སྙེད་སངས་རྒྱས་རྣམས། །སངས་རྒྱས་སྲས་ཀྱི་དབུས་ན་བཞུགས་པ་དག །
དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་མ་ལུས་པ། །ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བ་དག་གིས་གང་བར་མོས༔ །
於一塵中塵數佛，各處菩薩眾會中，
無盡法界塵亦然，深信諸佛皆充滿。

དེ་དག་བསྔགས་པ་མི་ཟད་རྒྱ་མཚོ་རྣམས། །དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲ་ཀུན་གྱིས། །
རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་བརྗོད་ཅིང་། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བསྟོད། །
各以一切音聲海，普出無盡妙言辭，
盡於未來一切劫，讚佛甚深功德海。

མེ་ཏོག་དམ་པ་འཕྲེང་བ་དམ་པ་དང་། །སིལ་སྙན་རྣམས་དང་བྱུག་པ་གདུགས་མཆོག་དང་། །
མར་མེ་མཆོག་དང་བདུག་སྤོས་དམ་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མཆོད་པར་བགྱི། །
以諸最勝妙華鬘，妓樂塗香及傘蓋，
如是最勝莊嚴具，我以供養諸如來。

ན་བཟའ་དམ་པ་རྣམས་དང་དྲི་མཆོག་དང་། །ཕྱེ་མ་ཕུར་མ་རི་རབ་མཉམ་པ་དང་། །
བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་མཆོག་ཀུན་གྱིས། །རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མཆོད་པར་བགྱི། །
最勝衣服最勝香，末香燒香與燈燭，
一一皆如妙高聚，我悉供養諸如來。

མཆོད་པ་གང་རྣམས་བླ་མེད་རྒྱ་ཆེ་བ། །དེ་དག་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མོས། །
བཟང་པོ་སྤྱོད་ལ་དད་པའི་སྟོབས་དག་གིས། །རྒྱལ་བ་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཚལ་མཆོད་པར་བགྱི། །
我以廣大勝解心，深信一切三世佛，
悉以普賢行願力，普遍供養諸如來。

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་དབང་གིས་ནི། །ལུས་དང་ངག་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །
སྡིག་པ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་ཅི་མཆིས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སོ་སོར་བཤགས། །
我昔所造諸惡業，皆由無始貪恚癡，
從身語意之所生，一切我今皆懺悔。

ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་དང་སངས་རྒྱས་སྲས། །རང་རྒྱལ་རྣམས་དང་སློབ་དང་མི་སློབ་དང་། །
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་གང་ལ་ཡང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་ཡི་རང་། །
十方一切諸眾生，二乘有學及無學，
一切如來與菩薩，所有功德皆隨喜。
གང་རྣམས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་དག །བྱང་ཆུབ་རིམ་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཆགས་བརྙེས། །
མགོན་པོ་དེ་དག་བདག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ། །འཁོར་ལོ་བླ་ན་མེད་པ་བསྐོར་བར་བསྐུལ། །
十方所有世間燈，最初成就菩提者，
我今一切皆勸請，轉於無上妙法輪。
མྱ་ངན་འདའ་སྟོན་གང་བཞེད་དེ་དག་ལ། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕན་ཞིང་བདེ་བའི་ཕྱིར། །
བསྐལ་པ་ཞིང་གི་རྡུལ་སྙེད་བཞུགས་པར་ཡང་། །བདག་གི་ཐལ་མོ་རབ་སྦྱར་གསོལ་བར་བགྱི། །
諸佛若欲示涅槃，我悉至誠而勸請，
唯願久住刹塵劫，利樂一切諸眾生。
ཕྱག་འཚལ་བ་དང་མཆོད་ཅིང་བཤགས་པ་དང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་ཡི། །
དགེ་བ་ཅུང་ཟད་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ། །ཐམས་ཅད་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྔོའོ། །
所有禮讚供養福，請佛住世轉法輪，
隨喜懺悔諸善根，迴向眾生及佛道。

མཎྜལ་རྒྱས་པ། 獻曼達(廣)

ཞིང་ཁམས་འབུལ་བར་ཞུ། ཨོཾ་བཛྲ་བྷཱུ་མི་ཨཱཿཧཱུྃ། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི།

興康 普瓦徐　　嗡本札 布彌 啊吽　　汪謙 謝吉 薩席

茲供養淨土　　嗡本札布彌啊吽　　廣嚴黃金地基

ཨོཾ་བཛྲ་རེ་ཁེ་ཨཱཿཧཱུྃ། ཕྱི་ལྕགས་རི་ཁོར་ཡུག་གིས། བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ།

嗡本札瑞給啊吽　　契 甲立 闊宇吉　　郭威 烏殊 利嘉波 利饒

嗡本札瑞給啊吽　　外以鐵圍山　　環繞中央山王須彌山

ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་། ནུབ་བ་ལང་སྤྱོད། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན།

夏 呂帕波　　后 瞻部林　　努 琶朗決　　蔣 札米念

東勝身洲　　南瞻部洲　　西牛賀洲　　北俱盧洲

ལུས་དང་ལུས་འཕགས། རྔ་ཡབ་དང་རྔ་ཡབ་གཞན། གཡོ་ལྡན་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོ།

呂檔 呂帕　　阿雅檔 阿雅賢　　永滇檔 朗秋卓

身洲、勝身洲　　拂洲、別拂洲　　小行洲、勝道行洲

སྒྲ་མི་སྙན་དང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ། རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདོད་འཇོའི་བ།

札米 念檔 札米 念吉達　　仁波切 利喔　　巴桑 吉欣　　德久依瓦

惡音洲、惡音對洲　　寶山王　　如意樹　　滿願牛

མ་རྨོས་པའི་ལོ་ཏོག འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ།

瑪摩 貝依 洛舵　　闊洛 仁波切　　諾布 仁波切　　尊摩 仁波切

自然稻　　法輪寶　　如意寶　　王后寶

བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ།

隆波 仁波切　　朗波 仁波切　　搭秋 仁波切　　瑪奔 仁波切

大臣寶　　大象寶　　良馬寶　　將軍寶

གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ། སྒེག་མོ་མ། ཕྲེང་བ་མ། གླུ་མ། གར་མ། མེ་ཏོག་མ།

迭千 波依 本巴　　給摩瑪　　真哇瑪　　祿瑪　　噶瑪　　美舵瑪

大寶藏瓶　　嬉天女　　鬘天女　　歌天女　　舞天女　　花天女

བདུག་སྤོས་མ།	སྣང་གསལ་མ།	དྲི་ཆབ་མ།	ཉི་མ།	ཟླ་བ།
篤缽瑪	朗薩瑪	幾洽瑪	尼瑪	達哇
燃香女	明燈女	塗香女	日	月

རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས།	ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན།
仁波 切依篤	秋類 南ㄊ巴 嘉威 迦謙
寶傘蓋	十方尊勝幢

དབུས་སུ་ལྷ་དང་མིའི་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་

烏殊 拉檔 彌依 悲久 彭順 措吧 瑪倉哇 美巴

中央有豐盈圓滿清淨悅意之

གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདི་དག་དྲིན་ཅན་རྩ་བ་དང་བརྒྱུད་པར་བཅས་པའི་

章欣 宜度 翁哇 迪達 錦堅 札哇檔 居巴 節悲

天人資具，將此妙寶供養

དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་

貝登 喇嘛 檔巴 南檔 切巴 篤央 秋居 嘉瓦 謝檔 節悲

大恩根本傳承具德賢聖諸上師

ལྷ་ཚོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ཞིང་ཁམས་དབུལ་བར་བགྱིའོ།

拉措 擴檔 解巴 南拉 星康 普瓦 基喔

及十方諸佛菩薩海會眷屬，

ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཞེས་སུ་གསོལ།

圖傑 卓威 屯篤 協蘇碩

為利眾生祈請慈悲納受，

བཞེས་ནས་ཀྱང་བདག་སོགས་འགྲོ་བ་མ་གྱུར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་

協內江 達索 卓哇 瑪久 南愧 踏檔 良悲

受此供已，祈請深心悲愍，加持我等眾生及

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ།

森間 湯皆拉 圖傑瓦 千波 苟內 津吉 拉度碩

量同虛空一切如母有情。

མཎྜལ་བསྡུས་པ། 獻略曼達

ས་གཞི་སྤོས་ཀྱིས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཀྲམ། །རི་རབ་གླིང་བཞི་ཉི་ཟླས་བརྒྱན་པ་འདི། །

薩息 悲記 秋興 美多站 哩饒 林息 尼碟 間巴迪

妙香遍塗花散之大地 須彌四洲日月所莊嚴

སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་དམིགས་ཏེ་ཕུལ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །

桑傑 行篤 密碟 普瓦宜 卓昆 南達 行拉 覺巴秀

觀如佛土我樂敬供養 願諸有情共享此淨土

རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས། །ཆོས་སྐུའི་མཁའ་ལ་མཁྱེན་བརྩེའི་སྤྲིན་འཁྲིགས་ནས། །

傑尊 喇嘛 檔巴 確南紀 確固 喀拉 千最 曲津契

至尊上師聖者汝等眾， 法身虛空智悲祥雲集，

ཇི་ལྟར་འཚམས་པའི་གདུལ་བྱའི་འཛིན་མ་ལ། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་དབབ་ཏུ་གསོལ། །

吉搭 倉悲 獨且 津瑪喇 薩解 確記 洽巴 瓦度碩

隨機應化於所調大地， 祈請任運降下法露雨。

དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་གསོལ་འདེབས། 三大義之祈求

བླ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

喇嘛檔 功秋 仁波切 南巴 孫巴 加蘇 契喔

皈依上師和珍貴三寶尊。

ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། །

切南紀 達紀居 津紀 拉度碩

祈請您等加持我心相續。

བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གུས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་

達檔 嗎森間 湯傑 謝念拉 嗎咕 巴內 松迭

我和一切母有情，從不恭敬善知識起，

སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་གཉིས་སྣང་ཕྲ་མོའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་སྣ་མཐའ་དག་

浪切 拓孫記 尼浪 刹摩 琶紀 清基 洛紀 洛納 踏達

迄至明增近得三之細微二顯之間，所有顛倒心，

མྱུར་དུ་འགག་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ།།

紐篤 咖巴 津吉 拉度碩

祈請加持迅速遮除。

བཤེས་གཉེན་ལ་གུས་པ་ནས་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་གི་བློ་སྣ་མཐའ་དག་

謝念拉 故巴內 米洛悲 宋句記琶記 清基 嗎洛貝 洛納 踏達

從恭敬善知識起，迄至無學雙運之間所有無顛倒心，

བདེ་བླག་ཏུ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ།།

迭拉度 節哇 津吉 拉度碩

祈請加持順利生起。

རྐྱེན་ཕྱི་ནང་གི་བར་གཅོད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ།

堅契 浪紀 琶決 湯傑 涅瓦 席瓦 津吉 拉度碩

平息一切內在外在諸障礙。

ཨི་དཾ་གུ་རུ་རཏྣ་མཎྜལ་ཀཾ་ནི་རྱཱ་ཏ་ཡ་མི།

伊當木 咕如 惹納 曼達拉剛尼爾雅大雅米。

ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་བཞུགས་སོ།།

功德之本頌

༄༅། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་དྲིན་ཅན་རྗེ།

永滇 坤紀 席久 津堅傑

一切功德之本具恩主，

།ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་རུ།།

處星 滇巴 朗紀 札哇如

如理依止是為道根本，

ལེགས་པར་མཐོང་ནས་འབད་པ་དུ་མ་ཡིས།

雷巴 通內 貝巴 篤嗎宜

善見此理多方精進心，

།གུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས།།

古巴 千波 滇巴 津紀洛

恭敬至誠依止祈加持。

ལན་ཅིག་རྙེད་པའི་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་འདི།

練計 涅悲 迭威 滇桑迪

一次所得此閒暇善身，

།ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་དོན་ཆེན་ཤེས་གྱུར་ནས།།

新度 涅嘎 屯千 謝久內

極為難得利大當了知，

ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྙིང་པོ་ལེན་པའི་བློ།

寧千 坤度 寧波 連悲洛

晝夜恆時求取精要心，

།རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས།།

均切 美吧 解瓦 津紀洛

相續不斷生起祈加持。

ལུས་སྲོག་གཡོ་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བཞིན།

綠碩 又哇 區宜 區普興

身命飄搖猶如水中泡，

།མྱུར་དུ་འཇིག་པས་འཆི་བ་དྲན་པ་དང་།།

紐篤 幾悲 七哇 鎮巴檔

迅速壞滅故當憶念死，

ཤི་བའི་རྗེས་སུ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན།

細威 傑俗 呂檔 幾嗎興

死後仍如影伴隨身行，

།དཀར་ནག་ལས་འབྲས་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ལ།།

嘎那 雷最 企興 丈哇喇

黑白善惡業果隨後至，

ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ནས་ཉེས་པའི་ཚོགས།

演巴 滇波 涅內 涅悲措

得堅定解於諸罪惡業，

།ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བ་དང་།།

剎興 剎哇 南將 奔哇檔

即使甚小微細亦斷除，

དགེ་ཚོགས་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ།

給措 塔達 竹巴 且巴拉

།རྟག་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས།།

搭度 琶檔 登巴 津紀洛

一切善法資糧悉成辦，

སྤྱད་པས་མི་ངོམས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་གྱི་སྒོ།

解悲 米翁 篤阿 坤紀果

受用無饜為一切苦門，

ཉེས་དམིགས་རིག་ནས་ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ།

涅密 利內 踏悲 迭哇喇

知其過患而於解脫樂，

རྣམ་དག་བསམ་པ་དེ་ཡིས་དྲངས་པ་ཡི།

南達 桑巴 迭伊 章巴以

由彼清淨心念所引生，

བསྟན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ།

滇悲 札哇 說說 踏巴喇

教法根本別解脫律儀，

རང་ཉིད་སྲིད་མཚོར་ལྷུང་བ་ཇི་བཞིན་དུ།

壤尼 細措 倫哇 幾興篤

猶如自墮輪迴苦海般，

མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་བའི་ཁུ་ཁྱེར་བའི།

通內 卓哇 卓威 庫且位

見已負荷救度眾生擔，

སེམས་ཙམ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གསུམ་ལ།

森丈 解將 處津 南孫拉

雖有發心若於三種戒，

ལེགས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱལ་སྲས་སྡོམ་པ་ལ།

雷巴 通內 甲謝 董巴拉

善見此理佛子諸律儀，

ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་བྱེད་ཅིང་།

恆常謹慎力行祈加持，

།ཡིད་བརྟན་མི་རུང་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི།།

意滇 米榮 細悲 彭措紀

輪迴圓滿實無可依賴，

།ངོན་གཉེར་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས།།

屯逆 千波 皆瓦 津紀洛

生起極大希求祈加持。

།དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་ཆེན་པོ་ཡིས།།

真檔 謝興 琶有 千波以

正知正念謹慎不放逸，

།སྒྲུབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས།།

竹巴 寧波 且吧 津紀洛

修護以攝心要祈加持，

།མར་གྱུར་འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར།།

瑪久 卓哇 坤將 迭札瓦

一切如母有情亦如是，

།བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས།།

講處 森秋 烱巴 津紀洛

諳習勝菩提心祈加持。

།གོམས་པ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་མི་འགྲུབ་པར།།

拱巴 美那 講處 米竹吧

無有串習則不成菩提，

།བརྩོན་པ་དྲག་པོས་སློབ་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས།།

尊巴 乍波 洛吧 津紀洛

猛烈精進修習祈加持。

།ཡང་དག་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པ་ཡིས།།

洛悲 宇喇 烟哇 席且津

楊達 屯喇 處興 決巴以

於顛倒境散亂令止息，

ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ།

席內 哈通 送篤 最威朗

於正法義如理而思擇，

།མྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །

紐篤 居拉 結瓦 津紀洛

寂止勝觀以及雙運道，

ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱངས་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་ན།

吞盟 朗將 樂篤 久巴納

迅速心續生起祈加持。

།ཐེག་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་གྱུར་རྡོ་རྗེའི་ཐེག །

貼巴 坤紀 秋久 多傑帖

共道淨治令轉成法器，

སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོའི་འཇུག་ངོགས་དམ་པ་དེར།

給桑 皆威 居歐 檔巴迭

諸乘中之最勝金剛乘，

།བདེ་བླག་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །

迭拉 尼篤 居吧 津紀洛

彼為有福眾生聖門徑，

དེ་ཚེ་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་གཞི།

迭切 翁祝 南尼 竹悲席

無難順利得入祈加持。

།རྣམ་དག་དམ་ཚིག་སྡོམ་པར་གསུང་པ་ལ། །

南達 檔企 董巴 松巴拉

彼時成就二悉地之基，

བཅོས་མ་མིན་པའི་ངེས་པ་རྙེད་གྱུར་ནས།

決嗎 名悲 演巴 涅久內

佛說乃為清淨誓言戒，

།སྲོག་དང་བསྡོས་ཏེ་བསྲུང་བར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །

碩檔 得迭 宋瓦 津紀洛

獲得無造作之定解已，

དེ་ནས་རྒྱུད་སྡེའི་སྙིང་པོ་རིམ་གཉིས་ཀྱི།

迭內 局迭 寧波 林尼紀

縱捨命故守護祈加持，

།གནད་རྣམས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ནས་བརྩོན་པ་ཡི། །

內南 幾興 舵內 尊巴以

爾後密續心要二次第，

ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་ལས་མི་གཡེལ་བར།

吞席 內久 決雷 米耶瓦

如理通達要義而精勤，

།དམ་པའི་གསུང་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །

檔悲 松興 竹吧 津紀洛

行持四座瑜伽不散亂，

དེ་ལྟར་ལམ་བཟང་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་།

迭搭 朗桑 東悲 謝念檔

如聖所教而修祈加持。

།ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་རྣམས་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། །

處興 竹悲 卓南 俠滇津

開示如此善道善知識，

如理修持法友皆長壽，

ཕྱི་དང་ནང་གི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོགས། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ།།

企檔 浪紀 琶篤 決悲措 涅瓦 席瓦 津紀 拉度碩

內與外之種種道障等， 唯願完全息止祈加持。

སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་བླ་མ་དང་། །འབྲལ་མེད་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་།།

皆哇 坤度 楊達 喇嘛檔 最美 確紀 貝拉 隆決津

生生世世不離正上師， 受用一切法之妙功德，

ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྫོགས་ནས། །རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མྱུར་ཐོབ་ཤོག །

薩檔 朗紀 永滇 饒卓內 多傑 江紀 果邦 紐拓秀

圓滿一切地與道功德， 祈願速得金剛持果位。

ཅེས་པ་འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའོ།། ༎

此乃至尊宗喀巴，洛桑札巴撰著。

金剛經科判

༄༅། །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་དོན་བདུན་གྱི་ས་བཅད་བཞུགས་སོ། །

（古譯）世親阿闍梨所作《金剛經七義》綱目

“七義句”（分七：甲一、種性不斷，甲二、發起行相，甲三、行所住處，甲四、對治，甲五、不失，甲六、地，甲七、立名。དོན་གྱི་གནས་ལ་བདུན་ལས། ༡སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། ༢རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ༣དེའི་རྟེན་དང་། ༤གཉེན་པོ་དང་། ༥མི་ཉམས་པ་དང་། ༦ས་དང་། ༧མཚན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། ）

甲一、種性不斷（༡སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུན་མི་འཆད་པ། ）

甲二、發起行相（༢རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། ）

甲三、行所住處（༣དེའི་རྟེན་ལ་བཅོ་བརྒྱད། 分十八：乙一、发心；乙二、波羅蜜相應行；乙三、欲得色身；乙四、欲得法身；乙五、於修道得勝中無慢；乙六、不離佛出時；乙七、願淨佛土；乙八、成熟眾生；乙九、遠離隨順外論散亂；乙十、色及眾生身搏取中觀破相應行；乙十一、供養給侍如來；乙十二、遠離利養及疲乏熱惱故，不起精進及退失等；乙十三、忍苦；乙十四、離寂靜味；乙十五、於證道時遠離喜動；乙十六、求教授；乙十七、證道；乙十八、上求佛地）

乙一、發心（༡སེམས་བསྐྱེད་པ། ）

乙二、波羅蜜相應行（༢ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ། ）

乙三、欲得色身（༣གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ། ）

乙四、欲得法身（༤ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ་ལ་གཉིས། 分二：丙一、言說法身；丙二、證得法身）

丙一、言說法身（༡བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ། ）

丙二、證得法身（༢རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ་ལ་གཉིས། 分二：丁一、智相法身；丁二、福相法身）

丁一、智相法身（༡ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ།）

丁二、福相法身（༢བསོད་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཐོབ་པར་འདུན་པ།）

乙五、於修道得勝中無慢（༥བསྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་རྟོག་ས་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཉིད།）

乙六、不離佛出時（༦སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད།）

乙七、願淨佛土（༧ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྨོན་ལམ།）

乙八、成熟眾生（༨སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ།）

乙九、遠離隨順外論散亂（༩ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་དབེན་པ།）

乙十、色及眾生身搏取中觀破相應行（༡༠གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱོར་བ།）

乙十一、供養給侍如來（༡༡དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བ།）

乙十二、遠離利養及疲乏熱惱故，不起精進及退失等（༡༢དུབ་པའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ལ་བརྩོན་པ་བཟློག་ནས་མ་བརྩམས་པའི་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས་དབེན་པ།）

乙十三、忍苦（༡༣སྡུག་བསྔལ་བཟོད་པ་ཉིད།）

乙十四、離寂靜味（༡༤ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རོ་མྱང་བས་དབེན་པ།）

乙十五、於證道時遠離喜動（༡༥མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག་གི་སྙམ་དུ་འཛིན་པས་དབེན་པ།）

乙十六、求教授（༡༦གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ།）

乙十七、證道（༡༧མངོན་པར་རྟོགས་པ།）

乙十八、上求佛地（༡༨དེ་ལས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ལ་དྲུག 分六：丙一、國土淨具足；丙二、無上見智淨具足；丙三、福自在具足；丙四、相身具足；丙五、語具足；丙六、心具足。）

丙一、國土淨具足（༡ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།）

丙二、無上見智淨具足（༢བླ་ན་མེད་པའི་མཐོང་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།）

丙三、福自在具足（༣བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་ལ་དབང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།）

丙四、相身具足（༤སྐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་གཉིས། 分二：丁一、隨好具足，丁二、大人相具足。）

丁一、隨好具足（༡དཔེ་བྱད་ཀྱི་སྐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།）

丁二、大人相具足（༢མཚན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།）

丙五、語具足（༥གསུང་ཕུན་སུམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ།）

丙六、心具足（༦ཐུགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བདུན།། 分七：丁一、為念處；丁二、為正覺；丁三、為施設大利法；丁四、施設大利教授，丁五、為攝取法身；丁六、為不住生死涅槃；丁七、為行住淨。）

丁一、為念處（༡དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ།）

丁二、為正覺（༢མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ།）

丁三、為施設大利法（༣དོན་ཆེན་པོའི་ཆོས་སུ་གདགས་པ།）

丁四、為施設大利教授（༣དོན་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ཏུ་གདགས་པ།）

丁五、為攝取法身（༤ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ།）

丁六、為不住生死涅槃（༥སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ་ལ་གཉིས། 分二：戊一、不住涅槃，戊二、不住輪回。）

戊一、不住涅槃（༡མྱང་འདས་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ།）

戊二、不住輪回（༢འཁོར་བ་ལ་རབ་ཏུ་མི་གནས་པ།）

丁七、為行住淨（༦རྒྱུ་བ་དང་གནས་ཡོངས་སུ་དག་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ལ་གསུམ། 分三：戊一、威儀行住；戊二、名色觀破自在行住；戊三、不染行住。）

戊一、威儀行住（༡རྒྱུ་བ་དང་གནས་པའི་སྤྱོད་ལམ།）

戊二、名色觀破自在行住（༢གཟུགས་དང་མིང་ལ་རྣམ་པར་བསྒོམ་པའི་དབང་འབྱོར་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་དང་གནས་པ།）

戊三、不染行住（༣ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་བ་དང་གནས་པ་ལ་གཉིས། 分二：己一、說法不染；己二、流轉不染。）

己一、說法不染（༡སྟོན་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ།）

己二、流轉不染（༢འཁོར་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད།）

甲四、對治（༤གཉེན་པོ།）

甲五、不失（༥མི་ཉམས་པ།）

甲六、地（༦ས།）

甲七、立名（༧མཚན་གྱི་རྣམ་གྲངས།）

金 剛 經

——玄奘、鳩摩羅什二譯本之藏漢對排

༄། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་བཞུགས་སོ། །

༄༅། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨཱརྱ་བཛྲ་ཙྪེ་དི་ཀ་པྲ་ཛྙཱ་པཱ་ར་མི་ཏ་ནཱ་མ་མ་ཧཱ་ཡཱ་ན་སཱུ་ཏྲ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བུ་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན། དགེ་སློང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྔ་དྲོའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། ཤམ་ཐབས་དང་ཆོས་གོས་སྐུ་ལ་གསོལ་ཏེ། ལྷུང་བཟེད་བསྣམས་ནས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་གཤེགས་སོ། །

能斷金剛般若波羅蜜多經　　大唐三藏法師玄奘奉詔譯

金剛般若波羅蜜經　　姚秦三藏法師鳩摩羅什譯

【奘譯】**如是我聞：一時，薄伽梵在室羅筏住誓多林給孤獨園，與大苾芻眾千二百五十人俱。爾時，世尊於日初分，整理常服，執持衣缽，入室羅筏大城乞食。**

【什譯】如是我聞，一時佛在舍衛國，祇樹給孤獨園，與大比丘衆千二百五十人俱。爾時世尊，食時，著衣持缽，入舍衛大城，乞食。

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་བསོད་སྙོམས་ཀྱི་ཕྱིར་གཤེགས་ནས། ཞལ་ཟས་གསོལ་ཏེ་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་དེ། ཟས་ཕྱི་མའི་བསོད་སྙོམས་སྤངས་ནས་ལྷུང་བཟེད་དང་ཆོས་གོས་བཞག་ནས། ཞལ་བསིལ་ཏེ་གདན་བཤམས་པ་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ནས་སྐུ་དྲང་པོར་བསྲངས་ཏེ། དྲན་པ་མངོན་དུ་བཞག་ནས་བཞུགས་སོ། །

【奘譯】**時，薄伽梵於其城中，行乞食已，出還本處。飯食訖，收衣缽，洗足已，於食後時敷如常座，結跏趺坐，端身正願，住對面念。**

【什譯】於其城中，次第乞已，還至本處。飯食訖，收衣缽，洗足已，敷座而坐。

དེ་ནས་དགེ་སློང་མང་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་ལྷགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོ་བོས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། ལན་གསུམ་བསྐོར་བ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཁོད་དོ། །ཡང་དེའི་ཚེ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་འདུས་པར་གྱུར་ཏེ་འདུག་གོ །

【奘譯】**時，諸苾芻來詣佛所，到已頂禮世尊雙足，右繞三匝，退坐一面。具壽善現亦於如是眾會中坐。**

A01དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་སྟན་ལས་ལངས་ཏེ་བླ་གོས་ཕྲག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར་ནས། པུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་ནས། བཅོ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་དམ་ཇི་སྙེད་པས་ཕན་གདགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་དམ་པ་ཇི་སྙེད་པས་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་མཚར་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་མཚར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། B01བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་དམ་པས་ཡོངས་སུ་གཏད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ལ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཡིད་ལ་ཟུངས་ཤིག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་བཟུང་བར་བྱ་བ་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ། །

【奘譯】A01 爾時，眾中具壽善現從座而起，偏袒一肩，右膝著地，合掌恭敬而白佛言：（甲一、種性不斷）“稀有，世尊！乃至如來、應、正等覺，能以最勝攝受，攝受諸菩薩摩訶薩；乃至如來、應、正等覺，能以最勝付囑，付囑諸菩薩摩訶薩。（甲二、發起行相）世尊，諸有發趣菩薩乘者，應云何住？云何修行？云何攝伏其心？”作是語已。B01 爾時，世尊告具壽善現曰：“善哉！善哉！善現，如是，如是，如汝所說：乃至如來、應、正等覺，能以最勝攝受，攝受諸菩薩摩訶薩；乃至如來、應、正等覺，能以最勝付囑，付囑諸菩薩摩訶薩。是故，善現，汝應諦聽極善作意，吾當為汝分別解說。諸有發趣菩薩乘者，應如是住，如是修行，如是攝伏其心。”

【什譯】A01 時長老須菩提，在大衆中，即從座起，偏袒右肩，右膝著地，合掌恭敬，而白佛言：“希有世尊，如來善護念諸菩薩，善付囑諸菩薩，世尊，善男子，善女人，發阿耨多羅三藐三菩提心，云何應住，云何降伏其心？”B01 佛言：“善哉，善哉！須菩提，如汝所說，汝今谛聽，當爲汝說！善男子，善女人，發阿耨多羅三藐三菩提心，應如是住，如是降伏其心。”

A02བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསོལ་ནས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྟར་མཉན་པ་དང་། B02བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས།
འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཇི་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་བསྡུ་བས་བསྡུས་པ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་པའམ། མངལ་ལས་སྐྱེས་པའམ། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའམ།
རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པའམ། གཟུགས་ཅན་ནམ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའམ། འདུ་ཤེས་ཅན་ནམ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ནམ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཇི་ཙམ་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པས་ནཱ་གས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་།
སེམས་ཅན་གང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
རབ་འབྱོར་གང་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་གམ། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་གམ།
གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པར་བྱའོ། །ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པར་བྱའོ། གཟུགས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པར་བྱའོ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་།
ཆོས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་ཅི་ནས་ཀྱང་མཚན་མར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྦྱིན་པ་བྱིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི།
རབ་འབྱོར་གྱིས་ཚད་གཟུང་བར་སླ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཚད་གཟུང་བར་སླ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A02 **具壽善現白佛言：“如是，如是，世尊，願樂欲聞！”** B02（甲三、行所住處，分十八：乙一、發心）**佛言：“善現，諸有發趣菩薩乘者，應當發趣如是之心：‘所有諸有情，有情攝所攝——若卵生、若胎生、若濕生、若化生、若有色、若無色、若有想、若無想、若非有想非無想，乃至有情界施設所施設，如是一切，我當皆令於無餘依妙涅槃界而般涅槃。雖度如是無量有情令滅度已，而無有情得滅度者。’何以故？善現，若諸菩薩摩訶薩有情想轉，不應說名菩薩摩訶薩。所以者何？善現，若諸菩薩摩訶薩，不應說言有情想轉，如是命者想、士夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想轉，當知亦爾。何以故？善現，無有少法名為發趣菩薩乘者。**（乙二、波羅蜜相應行）**“複次，善現，若菩薩摩訶薩不住於事應行佈施，都無所住應行佈施，不住於色應行佈施，不住聲、香、味、觸、法應行佈施。善現，如是菩薩摩訶薩如不住相想應行佈施。何以故？善現，若菩薩摩訶薩都無所住而行佈施，其福德聚不可取量。”佛告善現：“於汝意云何？東方虛空可取量不？”**

【什譯】A02 “唯然，世尊，願樂欲聞。”B02 佛告須菩提：“諸菩薩摩诃薩，應如是降伏其心：所有一切衆生之類，若卵生，若胎生，若濕生，若化生，若有色，若無色，若有想，若無想，若非有想，非無想，我皆令入無余涅槃而滅度之。如是滅度無量無數無邊衆生，實無衆生得滅度者，何以故？須菩提，若菩薩有我相，人相，衆生相，壽者相，即非菩薩。”“複次須菩提，菩薩於法，應無所住，行於布施。所謂不住色布施，不住聲、香、味、觸、法布施。須菩提，菩薩應如是布施，不住於相。何以故？若菩薩不住相布施，其福德不可思量。須菩提，於意云何，東方虛空可思量不？”

A03རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །B03བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་དང་། ནུབ་དང་། བྱང་དང་། སྟེང་དང་། འོག་གི་ཕྱོགས་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་ནམ་མཁའི་ཚད་གཟུང་བར་སླ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A03 善現答言：“不也，世尊。”B03 “善現，如是南西北方、四維、上下，周遍十方，一切世界虛空可取量不？”

【什譯】A03 “不也，世尊。”B03 “須菩提，南、西、北方，四維、上下虛空，可思量不？”

A04རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །B04བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཚད་གཟུང་བར་སླ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བལྟ་བར་བྱ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A04 善現答言：“不也，世尊。”B04 佛言：“善現，如是，如是，若菩薩摩訶薩都無所住而行佈施，其福德聚不可取量亦複如是。善現，菩薩如是如不住相想應行佈施。”（乙三、欲得色身）佛告善現：“於汝意云何？可以諸相具足觀如來不？”

A04 “不也，世尊。”B04 “須菩提，菩薩無住相布施，福德亦複如是不可思量。須菩提，菩薩但應如所教住。”“須菩提，於意云何，可以身相見如來不？”

A05རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། B05བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་ཇི་ཙམ་དུ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ཙམ་དུ་རྫུན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚན་དང་མཚན་མ་མེད་པར་བལྟའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་།

【奘譯】A05 善現答言：“不也，世尊。不應以諸相具足觀於如來。何以故？如來說諸相具足即非諸相具足。”說是語已，B05 佛複告具壽善現言：“善現，乃至諸相具足皆是虛妄，乃至非相具足皆非虛妄，如是以相非相應觀如來。”說是語已，

【什譯】A05 “不也，世尊，不可以身相得見如來。何以故？如來所說身相，即非身相。”B05 佛告須菩提，“凡所有相，皆是虛妄。若見諸相非相，則見如來。”

A06བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ། དམ་པའི་ཆོས་

རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ན། སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་བཤད་པ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་མཆིས་ལགས་སམ། B06བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་ཁྱོད་འདི་སྐད་དུ་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ། དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ན། སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་བཤད་པ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་མཆིས་ལགས་སམ་ཞེས་ཁྱོད་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག རབ་འབྱོར་མ་འོངས་པའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དག་འབྱུང་སྟེ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་གཅིག་དགེ་རྩ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་འབྱུང་ངོ་། རབ་འབྱོར་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་བཤད་པ་དག་ལ་སེམས་དད་པ་གཅིག་ཙམ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན་ཏོ། །རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་སྡུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་མེད་པར་ཡང་འདུ་ཤེས་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་དག་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི། ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་ཡང་། དེ་ཉིད་དེ་དག་གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དེ་དག་གིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམ་དཔའ་ཆོས་ཀྱང་ལོག་པར་བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལས་དགོངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་སྙམ་མམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་གང་ཡང་བསྟན་སྙམ་མམ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་།

【奘譯】A06（乙四、欲得法身，分二：丙一、言說法身）**具壽善現複白佛言：“世尊，頗有有情於當來世，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，聞說如是色經典句生實想不？”B06 佛告善現：“勿作是說：‘頗有有情，於當來世後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，聞說如是色經典句，生實想不？’然複，善現，有菩薩摩訶薩於當來世，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，具足尸**

羅，具德具慧。“複次，善現，彼菩薩摩訶薩非於一佛所承事供養，非於一佛所種諸善根。然複，善現，彼菩薩摩訶薩於其非一、百、千佛所承事供養，於其非一、百、千佛所種諸善根，乃能聞說如是色經典句，當得一淨信心。善現，如來以其佛智悉已知彼，如來以其佛眼悉已見彼。善現，如來悉已覺彼一切有情，當生無量無數福聚，當攝無量無數福聚。何以故？善現，彼菩薩摩訶薩無我想轉、無有情想、無命者想、無士夫想、無補特伽羅想、無意生想、無摩納婆想、無作者想、無受者想轉。善現，彼菩薩摩訶薩無法想轉，無非法想轉，無想轉亦無非想轉。所以者何？善現，若菩薩摩訶薩有法想轉，彼即應有我執、有情執、命者執、補特伽羅等執；若有非法想轉，彼亦應有我執、有情執、命者執、補特伽羅等執。何以故？善現，不應取法，不應取非法，是故如來密意而說筏喻法門。諸有智者，法尚應斷，何況非法！”

（丙二、證得法身，分二：丁一、智相法身）佛複告具壽善現言：“善現，於汝意云何？頗有少法，如來、應、正等覺證得阿耨多羅三藐三菩提耶？頗有少法，如來、應、正等覺是所說耶？”

【什譯】A06 須菩提白佛言，“世尊，頗有衆生，得聞如是言說章句，生實信不？”B06 佛告須菩提，“莫作是說！如來滅後，後五百歲，有持戒修福者，於此章句，能生信心，以此爲實。當知是人，不於一佛、二佛、三、四、五佛而種善根，已於無量千萬佛所，種諸善根。聞是章句，乃至一念生淨信者，須菩提，如來悉知悉見。是諸衆生，得如是無量福德。何以故？是諸衆生，無複我相，人相，衆生相，壽者相，無法相，亦無非法相。何以故？是諸衆生，若心取相，則爲著我人衆生壽者。若取法相，即著我人衆生壽者。何以故？若取非法相，即著我人衆生壽者。是故不應取法，不應取非法。以是義故，如來常說，汝等比丘，知我說法，如筏喻者，法尚應舍，何況非法？”

“須菩提，於意云何，如來得阿耨多羅三藐三菩提耶？如來有所說法耶？”

A07བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཚལ་བ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའམ། བསྟན་པ་འདི་ནི་གཟུང་དུ་མ་མཆིས་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱང་མ་ལགས། ཆོས་མ་མཆིས་པ་ཡང་མ་ལགས་པའི་སླད་དུའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སླད་དུའོ། B07བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ

་བསྐུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་སྙམ་མམ།

【奘譯】A07 善現答言："世尊，如我解佛所說義者，無有少法，如來、應、正等覺證得阿耨多羅三藐三菩提，亦無有少法，是如來、應、正等覺所說。何以故？世尊，如來、應、正等覺所證、所說、所思惟法，皆不可取，不可宣說，非法，非非法。何以故？以諸賢聖補特伽羅皆是無為之所顯故。"B07（丁二、福相法身）佛告善現："於汝意云何？若善男子或善女人，以此三千大千世界盛滿七寶持用佈施，是善男子或善女人，由此因緣所生福聚寧為多不？"

【什譯】A07 須菩提言，"如我解佛所說義，無有定法，名阿耨多羅三藐三菩提。亦無有定法，如來可說。何以故？如來所說法，皆不可取，不可說，非法，非非法。所以者何？一切賢聖，皆以無爲法而有差別。"B07"須菩提，於意云何，若人滿三千大千世界七寶，以用布施，是人所得福德，甯爲多不？"

A08རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

B08བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིགས་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་ནས་གཞན་དག་ལ་འཆད་ཅིང་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ན། གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་འདི་ལས་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

【奘譯】A08 善現答言："甚多，世尊！甚多，善逝！是善男子或善女人，由此因緣所生福聚其量甚多。何以故？世尊，福德聚福德聚者，如來說為非福德聚，是故

如來說名福德聚福德聚。”B08 佛複告善現言：“善現，若善男子或善女人，以此三千大千世界盛滿七寶持用佈施；若善男子或善女人，於此法門乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，由是因緣所生福聚，甚多於前無量無數。何以故？一切如來、應、正等覺阿耨多羅三藐三菩提皆從此經出，諸佛世尊皆從此經生。所以者何？善現，諸佛法諸佛法者，如來說為非諸佛法，是故如來說名諸佛法諸佛法。”（乙五、於修道得勝中無慢）佛告善現：“於汝意云何？諸預流者頗作是念‘我能證得預流果’不？”

【什譯】A08 須菩提言，“甚多，世尊。何以故？是福德，即非福德性。是故如來說福德多。”B08“若複有人，於此經中，受持乃至四句偈等，爲他人說，其福勝彼。何以故？須菩提，一切諸佛，及諸佛阿耨多羅三藐三菩提法，皆從此經出。須菩提，所謂佛法者，即非佛法。”“須菩提，於意云何，須陀洹能作是念，我得須陀洹果不？”

A09རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཅི་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །གཟུགས་ལ་ཡང་མ་ཞུགས། སྒྲ་ལ་ཡང་མ་ལགས། དྲི་ལ་ཡང་མ་ལགས། རོ་ལ་ཡང་མ་ལགས། རེག་བྱ་ལ་ཡང་མ་ལགས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་མ་ཞུགས་ཏེ། དེས་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །B09བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

【奘譯】A09 善現答言：“不也，世尊。諸預流者不作是念‘我能證得預流之果’。何以故？世尊，諸預流者無少所預，故名預流；不預色、聲、香、味、觸、法，故名預流。世尊，若預流者作如是念‘我能證得預流之果’，即為執我、有情、命者、士夫、補特伽羅等。”B09 佛告善現：“於汝意云何？諸一來者頗作是念‘我能證得一來果’不？”

【什譯】A09 須菩提言，“不也，世尊。何以故？須陀洹名爲入流，而無所入。不入色、聲、香、味、觸、法，是名須陀洹。”B09 “須菩提，於意云何，斯陀含能作是念，我得斯陀含果不？”

A10རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བགྱིའོ། B10བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ།

【奘譯】A10 善現答言：“不也，世尊。諸一來者不作是念‘我能證得一來之果’。何以故？世尊，以無少法證一來性，故名一來。”B10 佛告善現：“於汝意云何？諸不還者頗作是念‘我能證得不還果’不？”

【什譯】A10 須菩提言，“不也，世尊。何以故？斯陀含名一往來，而實無往來，是名斯陀含。”B10 “須菩提，於意云何，阿那含能作是念，我得阿那含果不？”

A11རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བགྱིའོ། །

【奘譯】A11 善現答言：“不也，世尊。諸不還者不作是念‘我能證得不還之果’。何以故？世尊，以無少法證不還性，故名不還。”

【什譯】A11 須菩提言，“不也，世尊。何以故？阿那含名爲不來，而實無不來，是故名阿那含。”

B11བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ། A12རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། གང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ནི་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལགས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ལ་རིགས་ཀྱི་བུ་རབ་འབྱོར་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པས་ན་ཉོན་མོངས་མེད་པར་གནས་པ་ཞེས་ལུང་མི་སྟོན་ཏོ། །

【奘譯】B11 佛告善現：“於汝意云何？諸阿羅漢頗作是念‘我能證得阿羅漢’不？”A12 善現答言：“不也，世尊。諸阿羅漢不作是念‘我能證得阿羅漢性’。

何以故？世尊，以無少法名阿羅漢，由是因緣名阿羅漢。世尊，若阿羅漢作如是念‘我能證得阿羅漢性’，即為執我、有情、命者、士夫、補特伽羅等。所以者何？世尊，如來、應、正等覺說我得無諍住最為第一。世尊，我雖是阿羅漢永離貪欲，而我未曾作如是念‘我得阿羅漢永離貪欲’。世尊，我若作如是念‘我得阿羅漢永離貪欲者’， 如來不應記說我言：‘善現，善男子得無諍住最為第一’。以都無所住，是故如來說名無諍住無諍住。”

【什譯】B11 “須菩提，於意云何，阿羅漢能作是念，我得阿羅漢道不？”A12 須菩提言，“不也，世尊。何以故？實無有法，名阿羅漢。世尊，若阿羅漢作是念，我得阿羅漢道，即爲著我、人、衆生、壽者。世尊，佛說我得無诤三昧，人中最爲第一，是第一離欲阿羅漢。世尊，我不作是念，我是離欲阿羅漢。世尊，我若作是念，我得阿羅漢道，世尊則不說須菩提，是樂阿蘭那行者。以須菩提實無所行，而名須菩提，是樂阿蘭那行。”

B12བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ། A13རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།།

【奘譯】B12（乙六、不離佛出時）佛告善現：“於汝意云何？如來昔在燃燈如來、應、正等覺所，頗於少法有所取不？”A13 善現答言：“不也，世尊。如來昔在燃燈如來、應、正等覺所，都無少法而有所取。”

【什譯】B12 佛告須菩提，“於意云何，如來昔在燃燈佛所，於法有所得不？”A13 “不也，世尊。如來在燃燈佛所，於法實無所得。”

B13བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་ན་དེ་མི་བདེན་པར་སྨྲའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཀོད་པ་དེ་དག་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདི་ལྟར་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལུས་འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་རིའི་

རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཙམ་དུ་གྱུར་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། ལུས་དེ་ཆེ་བ་ཡིན་སྙམ་མམ།

【奘譯】B13（乙七、願淨佛土）佛告善現："若有菩薩作如是言：'我當成辦佛土功德莊嚴。'如是菩薩非真實語。何以故？善現，佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴者，如來說非莊嚴，是故如來說名佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴。是故，善現，菩薩如是都無所住應生其心，不住於色應生其心，不住非色應生其心，不住聲、香、味、觸、法應生其心，不住非聲、香、味、觸、法應生其心，都無所住應生其心。"（乙八、成熟眾生）佛告善現："如有士夫具身大身，其色自體假使譬如妙高山王。善現，於汝意云何？彼之自體為廣大不？"

【什譯】B13 "須菩提，於意云何，菩薩莊嚴佛土不？""不也，世尊。何以故？莊嚴佛土者，即非莊嚴，是名莊嚴。""是故須菩提，諸菩薩摩诃薩，應如是生清淨心，不應住色生心，不應住聲、香、味、觸、法生心，應無所住而生其心。""須菩提，譬如有人，身如須彌山王，於意云何，是身爲大不？"

A14རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུས་དེ་ཆེ་བ་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ལུས་དེ་ཆེ་བ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་ལུས་ཞེས་བགྱིའོ། །དེ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །

【奘譯】A14 善現答言："彼之自體廣大，世尊！廣大，善逝！何以故？世尊，彼之自體，如來說非彼體故名自體，非以彼體故名自體。"

【什譯】A14 須菩提言，"甚大，世尊。何以故？佛說非身，是名大身。"

B14བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་ཡང་དེ་སྙེད་པོ་ནར་གྱུར་ལ། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་མང་བ་ཡིན་སྙམ་མམ། A15རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གཱའི་ཀླུང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་མང་ལགས་ན། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ།

【奘譯】B14（乙九、遠離隨順外論散亂）佛告善現："於汝意云何？乃至殑伽河中所有沙數，假使有如是沙等殑伽河，是諸殑伽河沙寧為多不？"A15 善現答言："甚多，世尊！甚多，善逝！諸殑伽河尚多無數，何況其沙！"

【什譯】B14 “須菩提， 如恒河中所有沙數，如是沙等恒河，於意云何，是諸恒河沙，甯爲多不？”A15 須菩提言：“甚多， 世尊。但諸恒河，尚多無數，何況其沙？”

B15བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་མོས་པར་བྱའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གང་གཱའི་ཀླུང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་དམ།

【奘譯】B15 佛言：“善現，吾今告汝，開覺於汝：假使若善男子或善女人，以妙七寶盛滿爾所殑伽河沙等世界，奉施如來、應、正等覺。善現，於汝意云何？是善男子或善女人，由此因緣所生福聚寧為多不？”

【什譯】B15“須菩提， 我今實言告汝，若有善男子、善女人，以七寶滿爾所恒河沙數三千大千世界，以用布施，得福多不？”

A16རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །སྐྱེས་པའམ་བུད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་དོ། །B16བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་སྙེད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་ནས། གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བཤད་དེ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་ས་ཕྱོགས་གང་ན་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་འདོན་ཏམ། སྟོན་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་སུ་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ས་ཕྱོགས་དེ་ན་སྟོན་པའམ། བླ་མ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་རུང་བར་གནས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་དང་།

【奘譯】A16 善現答言：“甚多，世尊！甚多，善逝！是善男子或善女人，由此因緣所生福聚其量甚多。”B16 佛複告善現：“若以七寶盛滿爾所沙等世界，奉施如來、應、正等覺；若善男子或善女人，於此法門乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，由此因緣所生福聚，甚多於前無量無數。“複次，善現，若地方所，於此法門乃至為他宣說開示四句伽陀，此地方所尚為世間諸天及人、阿素洛等之所供養如佛靈廟，何況有能於此法門具足究竟、書寫、受

持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意！如是有情成就最勝稀有功德。此地方所大師所住，或隨一一尊重處所若諸有智、同梵行者。”說是語已，

【什譯】A16 須菩提言：“甚多，世尊！”B16 佛告須菩提：“若善男子、善女人，於此經中，乃至受持四句偈等，爲他人說，而此福德，勝前福德。”“複次須菩提，隨說是經，乃至四句偈等，皆應供養，如佛塔廟。何況有人，盡能受持、讀誦？須菩提，當知是人，成就最上第一稀有之法。若是經典所在之處，即爲有佛，若尊重弟子。”

A17བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། B17བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདི་དེ་ལྟར་ཟུངས་ཤིག དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

【奘譯】A17 **具壽善現複白佛言：“世尊，當何名此法門？我當云何奉持？”作是語已，**B17 **佛告善現言：“具壽，今此法門，名為《能斷金剛般若波羅蜜多》，如是名字汝當奉持。何以故？善現，如是般若波羅蜜多，如來說為非般若波羅蜜多，是故如來說名般若波羅蜜多。”佛告善現：“於汝意云何？頗有少法如來可說不？”**

【什譯】A17 爾時須菩提白佛言，“世尊，當何名此經？我等云何奉持？”B17 佛告須菩提，“是經名爲‘金剛般若波羅蜜’，以是名字，汝當奉持。所以者何？須菩提，佛說般若波羅蜜，即非般若波羅蜜，是名般若波羅蜜。”“須菩提，於意云何，如來有所說法不？”

A18རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གང་མ་མཆིས་སོ། །B18བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་མང་བ་ཡིན་ནམ།

【奘譯】A18 **善現答言：“不也，世尊。無有少法如來可說。”**B18（乙十、色及眾生身摶取中觀破相應行）**佛告善現：“乃至三千大千世界大地微塵寧為多不？”**

【什譯】A18 須菩提白佛言，“世尊，如來無所說。”B18“須菩提，於意云何，三千大千世界，所有微塵，是爲多不？”

A19རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སའི་རྡུལ་དེ་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་སའི་རྡུལ་གང་ལགས་པ་དེ་རྡུལ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་སའི་རྡུལ་ཞེས་བགྱིའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་ལགས་པ་དེ་ཁམས་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །B19བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་འམ།

【奘譯】A19 **善現答言：“此地微塵甚多，世尊！甚多，善逝！”佛言：“善現，大地微塵，如來說非微塵，是故如來說名大地微塵。諸世界，如來說非世界，是故如來說名世界。”** B19（乙十一、供養給侍如來）**佛告善現：“於汝意云何？應以三十二大士夫相觀於如來、應、正等覺不？”**

【什譯】A19 須菩提言，“甚多，世尊。”“須菩提，諸微塵，如來說非微塵，是名微塵，如來說世界，非世界，是名世界。”B19 “須菩提，於意云何，可以三十二相見如來不？”

A20རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་དག་མཚན་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བགྱིའོ། །B20བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་སྐྱེས་པའམ། བུད་མེད་གང་གིས་ལུས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བཟུང་སྟེ་གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །

【奘譯】A20 **善現答言：“不也，世尊。不應以三十二大士夫相觀於如來、應、正等覺。何以故？世尊，三十二大士夫相，如來說為非相，是故如來說名三十二大士夫相。”** B20（乙十二、遠離利養及疲乏熱惱故，不起精進及退失等）**佛複告善現言：“假使若有善男子或善女人，於日日分舍施殑伽河沙等自體，如是經殑伽河沙等劫數舍施自體；複有善男子或善女人，於此法門乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，由是因緣所生福聚，甚多於前無量無數。”**

【什譯】A20 “不也，世尊。不可以三十二相得見如來。何以故？如來說三十二相，即是非相，是名三十二相。B20“須菩提，若有善男子、善女人，以恒河沙等身命布施；若複有人，於此經中，乃至受持四句偈等，爲他人說，其福甚多。”

A21དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་མཆི་མ་ཕྱུང་སྟེ། དེས་མཆིས་མ་ཕྱིས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་སྙེད་པས་གསུངས་པ་ནི།བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་མཚར་ཏོ།བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་མཚར་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་སྔོན་ནམ་ཡང་མ་ཐོས་སོ།བཅོམ་ལྡན་འདས་མདོ་བཤད་པ་འདི་ལ་གང་དག་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་འདུ་ཤེས་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་པར་འདུ་ཤེས་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བཤད་པ་ལ་རྟོག་ཅིང་མོས་པ་ནི། བདག་ལ་མོས་པ་མ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སླད་མའི་ཚེ་སླད་མའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འབྲི་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་འདུ་ཤེས་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སླད་དུའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། B21བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། མདོ་བཤད་པ་འདི་ལ་གང་དག་མི་སྐྲག་ཅིང་མི་དངངས་ལ་ཀུན་ཏུ་དངང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ངོ་མཚར་རབ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དམ་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དམ་པ་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གང་གི་ཚེ་ཀ་ལིང་ཀའི་རྒྱལ་པོས། ངའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་བཅད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་སམ། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་སམ། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་སམ། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་མ་བྱུང་ཞིང་། ང་ལ་འདུ་ཤེས་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ་ང་ལ་བདག་འདུ་ཤེས་བྱུང་ན། དེའི་ཚེ་གནོད་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ན། དེའི་ཚེ་གནོད་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་ངས་མངོན་པར་ཤེས་ཏེ། འདས་པའི་དུས་ན་ཚེ་རབས་ལྔ་བརྒྱར་བཟོད་པ་སྨྲ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དྲང་སྲོང་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ན་ཡང་། ང་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མ་བྱུང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་དང་། སྲོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མ་འབྱུང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་དེ་ ལྟ་བས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་

བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྒྲ་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
ཆོས་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཆོས་མེད་པ་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་
ཡང་མི་གནས་པར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་
ཡོངས་སུ་བཏང་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་གང་
དག་གསུངས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱང་མེད་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་གསུང་བ། བདེན་པར་གསུང་བ།
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསུང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ལོག་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་ཡང་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའམ། བསྟན་པ་དེ་ལ་བདེན་པ་ཡང་མེད། རྫུན་པ་ཡང་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་མུན་
པར་ཞུགས་ན་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་ལྷུང་བས་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིའི་གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དག་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། གང་དངོས་པོར་མ་ལྷུང་བས་སྦྱིན་པ་
ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བལྟའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་
པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
མཁྱེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་
སྐྱེས་པའམ། བུད་མེད་གང་ཞིག་སྔ་དྲོའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ལུས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཡོངས་སུ་གཏོང་ལ། ཕྱེད་ཀྱི་དུས་དང་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་ཡང་ལུས་གང་གཱའི་
ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། རྣམ་གྲངས་འདི་ལྟ་བུར་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་ལ་ཡོངས་སུ་སྟེར་བ་བས། གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་འདི་ཐོས་ནས་མི་སྤོང་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་ན། གང་གིས་ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ལེན་པ་དང་།
འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཡང་རབ་འབྱོར་ཆོས་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་དོ། །འདིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་འདི་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་། ཐེག་པ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་སོ། །གང་དག་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་
ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ། སེམས་
ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མཚུངས་པ་
མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ངའི་བྱང་ཆུབ་ཕྲག་པ་ལ་ཐོགས་པར་ འགྱུར་རོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མཉན་པར་མི་នུས་ཏེ། བདག་ཏུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་
དུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། སྲོག་ཏུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཡིན། གང་ཟག་ཏུ་བལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་པ་དང་། གླང་བ་དང་། བཟུང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་།

ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ནི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་ས་ཕྱོགས་གང་ན་མདོ་སྡེ་འདི་སྟོན་པའི་ས་ཕྱོགས་དེ་ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཆོད་པར་བྱ་བར་འོས་པར་འགྱུར་རོ། །ས་ཕྱོགས་དེ་ཕྱག་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། བསྐོར་བར་བྱ་བར་འོས་པར་གྱུར་ཏེ། ས་ཕྱོགས་དེ་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེའི་ཚིག་འདི་དག་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མནར་བར་འགྱུར། ཤིན་ཏུ་མནར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཚེ་རབས་སྔ་མའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་དག་བྱས་པ་དེ་དག་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མནར་བས། ཚེ་རབས་སྔ་མའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་དག་བྱས་པ་དེ་དག་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་ངས་མངོན་པར་ཤེས་ཏེ། འདས་པའི་དུས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པའི་ཡང་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་ཕ་རོལ་གྱི་ཡང་ཆེས་ཕ་རོལ་ན། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་དག་བྱུང་བ་དེས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། མ་མཉེས་པར་མ་བྱས་ནས་ཐུགས་འབྱུང་བར་མ་བྱས་ཏེ། རབ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ངས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཐུགས་འབྱུང་བར་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དུས་ལྔ་བརྒྱའི་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན། མདོ་སྡེ་འདི་ལེན་པ་དང་། འབྲི་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྔ་མས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ། སྟོང་གི་ཆ་དང་། འབུམ་གྱི་ཆ་དང་། གྲངས་དང་། ཚད་དང་། བགྲང་བ་དང་། དཔེ་དང་ཟླ་དང་རྒྱུར་ཡང་མི་བཟད་དོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེའི་ཚེ། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་དག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ངས་བརྗོད་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་སྨྱོས་སྨྱོས་པར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

【奘譯】A21 爾時，具壽善現聞法威力，悲泣墮淚，俯仰捫淚而白佛言：“甚奇稀有，世尊！最極稀有，善逝！如來今者所說法門，普為發趣最上乘者作諸義利，普為發趣最勝乘者作諸義利！世尊，我昔生智以來，未曾得聞如是法門。世尊，若諸有情聞說如是甚深經典生真實想，當知成就最勝稀有。何以故？世尊，諸真實想真實想者，如來說為非想，是故如來說名真實想真實想。“世尊，我今聞說如是法門，領悟信解未為稀有。若諸有情於當來世，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，當於如是甚深法門領悟信解、受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，當知成就最勝稀有。何以故？世尊，彼諸有情無我想轉、無有情想、無命者想、無士夫想、無補特伽羅想、無意生想、無摩納婆想、無作者想、無受者想轉。所以者何？世尊，諸我想即是非想，諸有情想、命者想、士

夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想即是非想。何以故？諸佛世尊離一切想。”作是語已，

B21 爾時，世尊告具壽善現言：“如是，如是，善現。若諸有情聞說如是甚深經典，不驚不懼，無有怖畏，當知成就最勝稀有。何以故？善現，如來說最勝波羅蜜多，謂般若波羅蜜多。善現，如來所說最勝波羅蜜多，無量諸佛世尊所共宣說故，名最勝波羅蜜多。（乙十三、忍苦）“複次，善現，如來說忍辱波羅蜜多，即非波羅蜜多，是故如來說名忍辱波羅蜜多。何以故？善現，我昔過去世曾為羯利王斷支節肉，我於爾時，都無我想、或有情想、或命者想、或士夫想、或補特伽羅想、或意生想、或摩納婆想、或作者想、或受者想，我於爾時都無有想，亦非無想。何以故？善現，我於爾時若有我想，即於爾時應有恚想；我於爾時若有有情想、命者想、士夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想，即於爾時應有恚想。何以故？善現，我憶過去五百生中，曾為自號忍辱仙人，我於爾時都無我想、無有情想、無命者想、無士夫想、無補特伽羅想、無意生想、無摩納婆想、無作者想、無受者想，我於爾時都無有想，亦非無想。是故，善現，菩薩摩訶薩遠離一切想，應發阿耨多羅三藐三菩提心，不住於色應生其心，不住非色應生其心，不住聲、香、味、觸、法應生其心，不住非聲、香、味、觸、法應生其心，都無所住應生其心。何以故？善現，諸有所住則為非住。是故，如來說諸菩薩，應無所住而行佈施，不應住色、聲、香、味、觸、法而行佈施。“複次，善現，菩薩摩訶薩為諸有情作義利故，應當如是棄舍佈施。何以故？善現，諸有情想即是非想，一切有情，如來即說為非有情。善現，如來是實語者、諦語者、如語者、不異語者。“複次，善現，如來現前等所證法、或所說法、或所思法，即於其中非諦非妄。善現，譬如士夫入於闇室都無所見，當知菩薩若墮於事，謂墮於事而行佈施，亦複如是。善現，譬如明眼士夫過夜曉已，日光出時，見種種色，當知菩薩不墮於事，謂不墮事而行佈施，亦複如是。（乙十四、離寂靜味）“複次，善現，若善男子或善女人，於此法門受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，則為如來以其佛智悉知是人，則為如來以其佛眼悉見是人，則為如來悉覺

是人，如是有情一切當生無量福聚。“複次，善現，假使善男子或善女人，日初時分以殑伽河沙等自體佈施，日中時分複以殑伽河沙等自體佈施，日後時分亦以殑伽河沙等自體佈施，由此異門經於俱胝那庾多百千劫以自體佈施；若有聞說如是法門不生誹謗，由此因緣所生福聚，尚多於前無量無數，何況能於如是法門具足畢竟書寫、受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意！善現，如來宣說如是法門，為欲饒益趣最上乘諸有情故，為欲饒益趣最勝乘諸有情故。善現，若有於此法門受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，即為如來以其佛智悉知是人，即為如來以其佛眼悉見是人，則為如來悉覺是人。如是有情一切成就無量福聚，皆當成就不可思議、不可稱量無邊福聚。善現，如是一切有情其肩荷擔如來無上正等菩提。何以故？善現，如是法門，非諸下劣信解有情所能聽聞，非諸我見、非諸有情見、非諸命者見、非諸士夫見、非諸補特伽羅見、非諸意生見、非諸摩納婆見、非諸作者見、非諸受者見所能聽聞。此等若能受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，無有是處。“複次，善現，若地方所開此經典，此地方所當為世間諸天及人、阿素洛等之所供養、禮敬、右繞如佛靈廟。“複次，善現，若善男子或善女人，於此經典受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意，若遭輕毀、極遭輕毀。所以者何？善現，是諸有情宿生所造諸不淨業應感惡趣，以現法中遭輕毀故，宿生所造諸不淨業皆悉消盡，當得無上正等菩提。何以故？善現，我憶過去於無數劫複過無數，於燃燈如來、應、正等覺先複過去曾值八十四俱胝那庾多百千諸佛，我皆承事，既承事已皆無違犯。善現，我于如是諸佛世尊皆得承事，既承事已皆無違犯。若諸有情，後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，於此經典受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意。善現，我先福聚於此福聚，百分計之所不能及，如是千分、若百千分、若俱胝百千分、若俱胝那庾多百千分、若數分、若計分、若算分、若喻分、若鄔波尼殺曇分亦不能及。善現，我若具說當于爾時是善男子或善女人所生福聚，乃至是善男子、是善女人所攝福聚，有諸有情則便迷

悶心惑狂亂。是故，善現，如來宣說如是法門不可思議、不可稱量，應當希冀不可思議所感異熟。

【什譯】A21 爾時須菩提，聞說是經，深解義趣，涕淚悲泣，而白佛言，“稀有世尊，佛說如是甚深經典，我從昔來，所得慧眼，未曾得聞如是之經。世尊，若複有人，得聞是經，信心清淨，則生實相。當知是人，成就第一稀有功德。世尊，是實相者，即是非相，是故如來說名實相。世尊，我今得聞如是經典，信解受持，不足爲難。若當來世，後五百歲，其有衆生，得聞是經，信解受持，是人即爲第一稀有。何以故？此人無我相，無人相，無衆生相，無壽者相。所以者何？我相即是非相，人相、衆生相、壽者相，即是非相。何以故？離一切諸相，即名諸佛。”

B21 佛告須菩提，“如是，如是。若複有人，得聞是經，不驚、不怖、不畏，當知是人，甚爲希有。何以故？須菩提，如來說第一波羅蜜，即非第一波羅蜜，是名第一波羅蜜。須菩提，忍辱波羅蜜，如來說非忍辱波羅蜜，是名忍辱波羅蜜。何以故？須菩提，如我昔爲歌利王割截身體。我於爾時，無我相，無人相，無衆生相，無壽者相。何以故？我於往昔節節支解時，若有我相、人相、衆生相、壽者相，應生瞋恨。須菩提，又念過去於五百世，作忍辱仙人。於爾所世，無我相，無人相，無衆生相，無壽者相。是故須菩提，菩薩應離一切相，發阿耨多羅三藐三菩提心。不應住色生心，不應住聲、香、味、觸、法生心，應生無所住心。若心有住，即爲非住。是故佛說菩薩，心不應住色布施。須菩提，菩薩爲利益一切衆生故，應如是布施。如來說一切諸相，即是非相。又說一切衆生，即非衆生。須菩提，如來是真語者、實語者、如語者、不誑語者、不異語者。須菩提，如來所得法，此法無實無虛。須菩提，若菩薩心住於法而行布施，如人入暗，即無所見。若菩薩心不住法而行布施，如人有目，日光明照，見種種色。須菩提，當來之世，若有善男子、善女人，能於此經受持、讀誦，即爲如來以佛智慧，悉知是人，悉見是人，皆得成就無量無邊功德。”“須菩提，若有善男子善女人，初日分以恒河沙等身布施，中日分複以恒河沙等身布施，後日分亦以恒河沙等身布施，若複有人聞此經典，信心不逆，其福勝彼。何況書寫、受持、讀誦，爲人解說？須菩提，以要言之，是經有不可思議、不可稱量，無邊功德。如來爲發大乘者說，爲發最上乘者說，若有人能受持、讀誦，廣爲人說，如來悉知是人，悉見是人，皆得成就不可量，不可稱，無有邊，不可思議功德。如是人等，即爲荷擔如來阿耨多羅三藐三菩提。何以故？須菩提，若樂小法者，著我見、人見、衆生見、壽者見，則於此經，不能聽、受、讀誦，爲人解說。須菩提，在在處處，若有此經，

一切世間天、人、阿修羅，所應供養。當知此處，則爲是塔，皆應恭敬，作禮圍繞，以諸華香，而散其處。”“複次須菩提，善男子、善女人，受持、讀誦此經。若爲人輕賤。是人先世罪業，應墮惡道，以今世人輕賤故，先世罪業，則爲消滅，當得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，我念過去無量阿僧祇劫，於燃燈佛前，得值八百四千萬億那由他諸佛，悉皆供養承事，無空過者。若複有人，於後末世，能受持、讀誦此經，所得功德，於我所供養諸佛功德，百分不及一；千萬億分，乃至算數譬喻所不能及。須菩提，若善男子、善女人，於後末世，有受持、讀誦此經，所得功德，我若具說者，或有人聞，心即狂亂，狐疑不信。須菩提，當知是經義不可思議，果報亦不可思議。”

A22དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཇི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སེམས་རབ་ཏུ་གཟུང་བར་བགྱི། B22བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་ འཇུག་ན་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་ལ། གང་ཟག་གི་བར་དུ་འདུ་ཤེས་འཇུག་ན་ཡང་། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་ཡོད་དམ། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་པ་ནས།

【奘譯】A22（乙十五、於證道時遠離喜動）**爾時，具壽善現複白佛言：“世尊，諸有發趣菩薩乘者，應云何住？云何修行？云何攝伏其心？”**B22 **佛告善現：“諸有發趣菩薩乘者，應當發起如是之心：‘我當皆令一切有情於無餘依妙涅槃界而般涅槃，雖度如是一切有情令滅度已，而無有情得滅度者。’何以故？善現，若諸菩薩摩訶薩有情想轉，不應說名菩薩摩訶薩。所以者何？若諸菩薩摩訶薩不應說言有情想轉，如是命者想、士夫想、補特伽羅想、意生想、摩納婆想、作者想、受者想轉，當知亦爾。何以故？善現，無有少法名為發趣菩薩乘者。”**（乙十六、求教授）**佛告善現：“于汝意云何？如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，頗有少法能證阿耨多羅三藐三菩提不？”作是語已，**

【什譯】A22 爾時須菩提白佛言，“世尊，善男子、善女人，發阿耨多羅三藐三菩提心，云何應住？云何降伏其心？”B22 佛告須菩提，“善男子、善女人，發阿耨多羅三藐三菩提者，當生如是心，‘我應滅度一切衆生，滅度一切衆生已，而無有一衆生實滅度者。’何以故？須菩提，若菩薩有我相、人相、衆生相、壽者相，即非菩薩。所以者何？須菩提，實無有法，發阿耨多羅三藐三菩提者。須菩提，於意云何，如來於燃燈佛所，有法得阿耨多羅三藐三菩提不？”

A23བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། B23བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ལས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང་ལ་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་མི་སྟོན་པ་ཞིག་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ང་ལ་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལོག་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའམ། བསྟན་པ་དེ་ལ་བདེན་པ་ཡང་མེད། རྫུན་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་མིའི་ལུས་དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །

【奘譯】A23 具壽善現白佛言：“世尊，如我解佛所說義者，如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，無有少法能證阿耨多羅三藐三菩提。”說是語已，B23 佛告具壽善現言：“如是，如是，善現，如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，無有少法能證阿耨多羅三藐三菩提。何以故？善現，如來昔於燃燈如來、應、正等覺所，若有少法能

證阿耨多羅三藐三菩提者，燃燈如來、應、正等覺不應授我記言：‘汝摩納婆於當來世名釋迦牟尼如來、應、正等覺。’善現，以如來無有少法能證阿耨多羅三藐三菩提，是故燃燈如來、應、正等覺授我記言：‘汝摩納婆於當來世名釋迦牟尼如來、應、正等覺。’所以者何？善現，言如來者，即是真實真如增語；言如來者，即是無生法性增語；言如來者，即是永斷道路增語；言如來者，即是畢竟不生增語。何以故？善現，若實無生，即最勝義。“善現，若如是說‘如來、應、正等覺能證阿耨多羅三藐三菩提’者，當知此言為不真實。所以者何？善現，由彼謗我起不實執。何以故？善現，無有少法，如來、應、正等覺能證阿耨多羅三藐三菩提。善現，如來現前等所證法，或所說法、或所思法，即於其中非諦非妄，是故，如來說一切法皆是佛法。善現，一切法一切法者，如來說非一切法，是故如來說名一切法一切法。”（乙十七、證道）佛告善現：“譬如士夫具身大身。”

【什譯】A23 “不也，世尊。如我解佛所說義，佛於燃燈佛所無有法得阿耨多羅三藐三菩提。”B23 佛言，“如是，如是。須菩提，實無有法，如來得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，若有法，如來得阿耨多羅三藐三菩提者，燃燈佛則不與我授記，‘汝於來世，當得作佛，號釋迦牟尼。’以實無有法，得阿耨多羅三藐三菩提。是故燃燈佛與我受記，作是言，‘汝於來世，當得作佛，號釋迦牟尼。’何以故？如來者，即諸法如義。若有人言，‘如來得阿耨多羅三藐三菩提。’須菩提，實無有法，佛得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，如來所得阿耨多羅三藐三菩提，於是中無實無虛。是故如來說‘一切法，皆是佛法。’須菩提，所言一切法者，即非一切法，是故名一切法。須菩提，譬如人身長大。”

A24ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱེས་བུ་མིའི་ལུས་དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུས་མ་མཆིས་པར་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་ལུས་དང་ལྡན་ཞིང་ལུས་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། །B24བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་འདི་སྐད་དུ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་དམ།

【奘譯】A24 具壽善現即白佛言：“世尊，如來所說士夫具身大身，如來說為非身，是故說名具身大身。”B24 佛言：“善現，如是，如是。若諸菩薩作如是言：‘我當滅度無量有情。’是則不應說名菩薩。何以故？善現，頗有少法名菩薩不？”

【什譯】A24 須菩提言，“世尊，如來說人身長大，即爲非大身，是名大身。”B24 “須菩提，菩薩亦如是。若作是言，‘我當滅度無量衆生’，即不名菩薩。何以故？須菩提，實無有法，名爲菩薩。

A25རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །B25བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་མེད་པ། སྲོག་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། བདག་གིས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་བསྒྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་བཀོད་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཞིང་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། ཆོས་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པ་ཆོས་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་མོས་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A25 善現答言：“不也，世尊。無有少法名為菩薩。”B25 佛告善現：“有情有情者，如來說非有情，故名有情。是故如來說一切法無有有情、無有命者、無有士夫、無有補特伽羅等。（乙十八、上求佛地，分六：丙一、國土淨具足）“善現，若諸菩薩作如是言：‘我當成辦佛土功德莊嚴。’亦如是說。何以故？善現，佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴者，如來說非莊嚴，是故如來說名佛土功德莊嚴佛土功德莊嚴。善現，若諸菩薩於無我法無我法深信解者，如來、應、正等覺說為菩薩。”（丙二、無上見智淨具足）佛告善現：“於汝意云何？如來等現有肉眼不？”

【什譯】A25（鳩摩羅什譯本缺）B25 是故佛說一切法，無我，無人，無衆生，無壽者。須菩提，若菩薩作是言，‘我當莊嚴佛土’，是不名菩薩。何以故？如來說莊嚴佛土者，即非莊嚴，是名莊嚴。須菩提，若菩薩通達無我法者，如來說名真是菩薩。”“須菩提，於意云何，如來有肉眼不？”

A26རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའོ། །B26བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྷའི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A26 善現答言：“如是，世尊，如來等現有肉眼。”B26 佛言：“善現，於汝意云何？如來等現有天眼不？”

【什譯】A26 “如是，世尊，如來有肉眼。”B26 “須菩提，於意云何，如來有天眼不？”

A27རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟ་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྷའི་སྤྱན་མངའོ། །B27བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A27 善現答言：“如是，世尊，如來等現有天眼。”B27 佛言：“善現，於汝意云何？如來等現有慧眼不？”

【什譯】A27 “如是，世尊，如來有天眼。”B27 “須菩提，於意云何，如來有慧眼不？”

A28རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ། །B28བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A28 善現答言：“如是，世尊，如來等現有慧眼。”B28 佛言：“善現，於汝意云何？如來等現有法眼不？”

【什譯】A28 “如是，世尊，如來有慧眼。”B28 “須菩提，於意云何，如來有法眼不？”

A29རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ། །B29བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A29 善現答言：“如是，世尊，如來等現有法眼。”B29 佛言：“善現，於汝意云何？如來等現有佛眼不？”

【什譯】A29 “如是，世尊，如來有法眼。”B29 “須菩提，於意云何，如來有佛眼不？”

A30རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ། །B30བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོད་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་ཇི་སྙེད་པ་གང་གཱའི་ཀླུང་ཡང་དེ་སྙེད་ཁོ་ནར་གྱུར་ལ། དེ་དག་གི་བྱེ་མ་དེ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གྱུར་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་མང་བ་ཡིན་སྙམ་མམ།

【奘譯】A30 善現答言：“如是，世尊，如來等現有佛眼。”B30 佛告善現：“於汝意云何？乃至殑伽河中所有諸沙，如來說是沙不？”善現答言：“如是，世尊。

如是，善逝。如來說是沙。”佛言：“善現，於汝意云何？乃至殑伽河中所有沙數，假使有如是等殑伽河，乃至是諸殑伽河中所有沙數，假使有如是等世界，是諸世界寧為多不？”

【什譯】A30 “如是，世尊，如來有佛眼。”B30 “須菩提，於意云何，如恒河中所有沙，佛說是沙不？”“如是，世尊，如來說是沙。”“須菩提，於意云何，如一恒河中所有沙，有如是沙等恒河，是諸恒河所有沙數，佛世界如是，甯爲多不？”

A31རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་མང་ལགས་སོ། །B31བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་བསམ་པ་ཐ་དད་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ངས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་རྒྱུན་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདས་པའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད། མ་འོངས་པའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དམ།

【奘譯】A31 善現答言：“如是，世尊。如是，善逝。是諸世界其數甚多。”B31 佛言：“善現，乃至爾所諸世界中所有有情，彼諸有情各有種種，其心流注，我悉能知。何以故？善現，心流注心流注者，如來說非流注，是故如來說名心流注心流注。所以者何？善現，過去心不可得，未來心不可得，現在心不可得。”（丙三、福自在具足）佛告善現：“於汝意云何？若善男子或善女人，以此三千大千世界盛滿七寶，奉施如來、應、正等覺，是善男子或善女人，由是因緣所生福聚，寧為多不？”

【什譯】A31 “甚多，世尊。”B31 佛告須菩提，“爾所國土中，所有衆生，若幹種心，如來悉知。何以故？如來說諸心，皆爲非心，是名爲心。所以者何？須菩提，過去心不可得，現在心不可得，未來心不可得。”“須菩提，於意云何，若有人滿三千大千世界七寶，以用布施，是人以是因緣，得福多不？”

A32རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །B32བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བུ་འམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། ཡང་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོར་གྱུར་པ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་གསུང་ངོ་། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་འམ།

【奘譯】A32 善現答言：“甚多，世尊！甚多，善逝！”B32 佛言：“善現，如是，如是。彼善男子或善女人，由此因緣所生福聚其量甚多。何以故？善現，若有福聚，如來不說福聚福聚。”（丙四、相身具足，分二：丁一、随好具足）佛告善現：“於汝意云何？可以色身圓實觀如來不？”

【什譯】A32 “如是，世尊，此人以是因緣，得福甚多。”B32“須菩提，若福德有實，如來不說得福德多，以福德無故，如來說得福德多。”“須菩提，於意云何，佛可以具足色身見不？”

A33རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་མི་བལྟའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི། དེ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཡོངས་གྲུབ་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །B33བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བལྟ་བར་བྱ་སྙམ་མམ།

【奘譯】A33 善现答言：“不也，世尊。不可以色身圆实观於如来。何以故？世尊，色身圓實色身圓實者，如來說非圓實，是故如來說名色身圓實色身圓實。”（丁二、大人相具足）B33 佛告善現：“於汝意云何？可以諸相具足觀如來不？”

【什譯】A33 “不也，世尊。如來不應以具足色身見，何以故？如來說具足色身，即非具足色身，是名具足色身。”B33 “須菩提，於意云何，如來可以具足諸相見不？”

A34རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་གསུངས་པ་དེ། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །B34བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྙམ་དུ་ངས་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་དགོངས་སོ་སྙམ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་ལྟར་མི་བལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བསྟན་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་སུ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མེད་པ་དང་ལོག་པར་ ཞེན་པས་ང་ལ་བསྐུར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཆོས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཆོས་བསྟན་པ་ཆོས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

【奘譯】A34 善現答言：“不也，世尊。不可以諸相具足觀於如來。何以故？世尊，諸相具足諸相具足者，如來說為非相具足，是故如來說名諸相具足諸相具足。”B34（丙五、語具足）佛告善現：“於汝意云何？如來頗作是念‘我當有所說法’耶？善現，汝今勿當作如是觀。何以故？善現，若言如來有所說法，即為謗我，為非善取。何以故？善現，說法說法者，無法可得，故名說法。”

【什譯】A34 “不也，世尊。如來不應以具足諸相見。何以故？如來說諸相具足，即非具足，是名諸相具足。”B34 “須菩提，汝勿謂如來作是念，我當有所說法，莫作是念。何以故？若人言‘如來有所說法’，即爲謗佛，不能解我所說故。須菩提，說法者，無法可說，是名說法。”

A35དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཤད་པ་འདི་ཐོས་ནས། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་མཆིས་ལགས་སམ།

B35བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་སེམས་ཅན་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡོད་དམ། A36ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཡང་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །

【奘譯】A35（丙六、心具足，分七：丁一、為念處）爾時，具壽善現白佛言：“世尊，於當來世後時、後分、後五百歲、正法將滅時、分轉時，頗有有情聞說如是色類法已，能深信不？”B35 佛言：“善現，彼非有情，非不有情。何以故？善現，一切有情者，如來說非有情，故名一切有情。”（丁二、為正覺）佛告善現：“於汝意云何？頗有少法，如來、應、正等覺現證無上正等菩提耶？”A36 具壽善現白佛言：“世尊，如我解佛所說義者，無有少法，如來、應、正等覺現證無上正等菩提。”

【什譯】A35 爾時慧命須菩提白佛言，“世尊，頗有衆生，於未來世，聞說是法，生信心不？”B35 佛言，“須菩提，彼非衆生，非不衆生。何以故？須菩提，衆生衆生者，如來說非衆生，是名衆生。”A36 須菩提白佛言，“世尊，佛得阿耨多羅三藐三菩提，爲無所得耶？”

B36བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཤིང་མེད་དེ། དེས་ན་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་ཆོས་དེ་ནི་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་གང་མེད་པས། དེས་ན་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ། །བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་། སྲོག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་མེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །རབ་འབྱོར་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་ཆོས་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རི་རའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཕུང་པོ་མངོན་པེ་བསྡུས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཙམ་བཟུང་ནས། གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ན། རབ་འབྱོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འདི་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྔ་མ་དེས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་ཕོད་པ་ནས། རྒྱུའི་བར་དུ་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། དེ་བཞིན་གཤེག་པས་འདི་སྙམ་དུ་ངས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགྲོལ་ལོ་ཞེས་དགོངས་སོ་སྙམ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་ལྟར་མི་ལྟའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་དགྲོལ་བའི་སེམས་ཅན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེག་པས་སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་ཞིག་དགྲོལ་བར་གྱུར་ན། འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་བདག་ཏུ་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་ནི། འཛིན་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ན། དེ་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་བྱིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་སྐྱེ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་ གཤེགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྙམ་མམ།

【奘譯】B36“複次，善現，是法平等，於其中間無不平等，故名無上正等菩提。以無我性、無有情性、無命者性、無士夫性、無補特伽羅等性，平等故名無上正等菩提。一切善法無不現證，一切善法無不妙覺。善現，善法善法者，如來一切說為非法，是故如來說名善法善法。（丁三、為施設大利法）“複次，善現，若善男子或善女人集七寶聚，量等三千大千世界其中所有妙高山王，持用佈施。若善男子或善女人，於此般若波羅蜜多經中乃至四句伽陀，受持、讀誦、究竟通利，及廣為他宣說開示、如理作意。善現，前說福聚於此福聚，百分計之所不能及，如是千分、若百千分、若俱胝百千分、若俱胝那庾多百千分、若數分、若計分、若算分、若喻分、若烏波尼殺曇分亦不能及。”（丁四、为施設大利教授）佛告善現：“於汝意云何？如來頗作是念‘我當度脫諸有情’耶？善現，汝今勿當作如是觀。何以故？善現，無少有情如來度者。善現，若有有情如來度者，如來即應有其我執，有有情執，有命者執，有士夫執，有補特伽羅等執。善現，我等執者，如來說為

非執，故名我等執，而諸愚夫異生強有此執。善現，愚夫異生者，如來說為非生，故名愚夫異生。”（丁五、為攝取法身）**佛告善現：“於汝意云何？可以諸相具足觀如來不？”**

【什譯】B36 “複次須菩提，是法平等，無有高下，是名阿耨多羅三藐三菩提。以無我，無人，無衆生，無壽者，修一切善法，則得阿耨多羅三藐三菩提。“須菩提，若三千大千世界中，所有諸須彌山王，如是等七寶聚，有人持用布施。若人以此般若波羅蜜經，乃至四句偈等，受持、讀誦，爲他人說，於前福德，百分不及一，百千萬億分，乃至算數譬喻所不能及。”“須菩提，於意云何，汝等勿謂如來作是念，我當度衆生。須菩提，莫作是念。何以故？實無有衆生如來度者。若有衆生如來度者，如來即有我、人、衆生、壽者。須菩提，如來說有我者，即非有我，而凡夫之人以爲有我。須菩提，凡夫者，如來說即非凡夫，是名凡夫。”

“須菩提，於意云何，可以三十二相觀如來不？”

A37རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ། །

B37བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བྱ་སྟེ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་འགྱུར་ན། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བྱའོ། །

【奘譯】A37 **善現答言：“如我解佛所說義者，不應以諸相具足觀於如來。”** B37 **佛言：“善現，善哉！善哉！如是，如是，如汝所說，不應以諸相具足觀於如來。善現，若以諸相具足觀如來者，轉輪聖王應是如來。是故不應以諸相具足觀於如來，如是應以諸相非相觀於如來。”**

【什譯】A37 須菩提言，“如是，如是。以三十二相觀如來。”B37 佛言，“須菩提，若以三十二相觀如來者，轉輪聖王，即是如來。”

A38དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ལ་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་འཚལ་བ་ལྟར་ན། མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་མི་བགྱི་ལགས་སོ། །

B38དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཚེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྒྲ་ཤེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་ནུས། །

རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས།མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ན་རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་མི་བྱ་སྟེ།རབ་འབྱོར་མཚན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་ཁྱོད་འདི་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་གང་ལ་ལ་ཞིག་རྣམ་པར་བཤིག་པའམ་ཆད་པར་བཏགས་པའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་ན། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་མི་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་གང་ཡང་རྣམ་པར་བཤིག་པའམ། ཆད་པར་བཏགས་པ་མེད་དོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་བདག་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །

【奘譯】A38(玄奘譯本缺) B38 **爾時，世尊而說頌曰：“諸以色觀我，以音聲尋我，彼生履邪斷，不能當見我。應觀佛法性，即導師法身，法性非所識，故彼不能了。”**

佛告善現：“於汝意云何？如來、應、正等覺以諸相具足現證無上正等覺耶？善現，汝今勿當作如是觀。何以故？善現，如來、應、正等覺不以諸相具足現證無上正等菩提。（丁六、為不住生死涅槃，分二：戊一、不住涅槃）**“複次，善現，如是發趣菩薩乘者，頗施設少法若壞若斷耶？善現，汝今勿當作如是觀，諸有發趣菩薩乘者，終不施設少法若壞若斷。“複次，善現，若善男子或善女人，以殑伽河沙等世界盛滿七寶，奉施如來、應、正等覺；若有菩薩於諸無我、無生法中獲得堪忍，由是因緣所生福聚甚多於彼。**（戊二、不住轮回）**“複次，善現，菩薩不應攝受福聚。”**

【什譯】A38 須菩提白佛言，“世尊，如我解佛所說義，不應以三十二相觀如來。”B38 爾時世尊而說偈言，“若以色見我，以音聲求我，是人行邪道，不能見如來。”“須菩提，汝若作是念，‘如來不以具足相故，得阿耨多羅三藐三菩提。’須菩提，莫作是念。如來不以具足相故，得阿耨多羅三藐三菩提。須菩提，汝若作是念，‘發阿耨多羅三藐三菩提心者，說諸法斷滅。’莫作是念。何以故？發阿耨多羅三藐三菩提心者，於法不說斷滅相。”“須菩提，若菩薩以滿恒河沙等世界七寶，持用布施；若複有人，知一切法無我，得成於忍，此菩薩，勝前菩薩，所得功德。何以故？須菩提，以諸菩薩，不受福德故。”

A39ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་བགྱི་ལགས་སམ།

B39བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཡོངས་སུ་གཟུང་མོད་ཀྱིས། ལོག་པར་མི་གཟུང་སྟེ་དེས་ན་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་

གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུད་དམ། བྱོན་ཏམ། བཞེངས་སམ། བཞུགས་སམ། མནལ་བར་མཛད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ཡིས་ངས་བཤད་པའི་དོན་མི་ཤེས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གར་ཡང་མ་བཞུད། གང་ནས་ཀྱང་མ་བྱོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སའི་རྡུལ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྡུལ་ཕྲ་རབས་ཀྱི་ཚོགས་བཞིན་དུ་ཕྱེ་མར་བྱས་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རྡུལ་ཕྲ་རབས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་མང་བ་ཡིན་སྙམ་མམ།

【奘譯】A39 **具壽善現即白佛言：“世尊，云何菩薩不應攝受福聚？”**B39 **佛言：“善現，所應攝受不應攝受，是故說名所應攝受。**（丁七、为行住净，分三：戊一、威仪行住）**“複次，善現，若有說言：‘如來若去、若來、若住、若坐、若臥。’是人不解我所說義。何以故？善現，言如來者，即是真實真如增語，都無所去、無所從來，故名如來、應、正等覺。**（戊二、名色观破自在行住）**“複次，善現，若善男子或善女人，乃至三千大千世界大地極微塵量等世界，即以如是無數世界色像為墨如極微聚。善現，於汝意云何？是極微聚寧為多不？”**

【什譯】A39 須菩提白佛言，“世尊，云何菩薩不受福德？”B39 “須菩提，菩薩所作福德，不應貪著，是故說不受福德。”“須菩提，若有人言，‘如來若來若去，若坐若臥。’是人不解我所說義。何以故？如來者，無所從來，亦無所去，故名如來。”“須菩提，若善男子、善女人，以三千大千世界碎爲微塵，於意云何，是微塵衆，甯爲多不？”

A40རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་མང་བ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཤིག་མཆིས་པར་གྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བཀའ་མི་སྩལ་བའི་སླད་དུའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཚོགས་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བགྱིའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ཁམས་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། དེས་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བགྱིའོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིག་མཆིས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་རིལ་པོར་འཛིན་པར་གྱུར་པའི་སླད་དུའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རིལ་པོར་འཛིན་པར་གསུངས་པ་དེ་འཛིན་པ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རིལ་པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །

B40བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་རིལ་པོ་འཛིན་པ་ཉིད་ནི་ཐ་སྙད་དེ། ཆོས་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་གང་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་

དང་། སྐྱོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་དག་པས་སྨྲ་བས་སྨྲ་བ་ཡིན་ནམ།

【奘譯】A40 善現答言："是極微聚甚多，世尊！甚多，善逝！何以故？世尊，若極微聚是實有者，佛不應說為極微聚。所以者何？如來說極微聚，即為非聚，故名極微聚。如來說三千大千世界，即非世界，故名三千大千世界。何以故？世尊，若世界是實有者，即為一合執。如來說一合執，即為非執，故名一合執。" B40 佛言："善現，此一合執不可言說、不可戲論，然彼一切愚夫異生強執是法。"何以故？善現，若作是言：'如來宣說我見、有情見、命者見、士夫見、補特伽羅見、意生見、摩納婆見、作者見、受者見。'於汝意云何？如是所說為正語不？"

【什譯】A40 須菩提言，"甚多，世尊。何以故？若是微塵衆實有者，佛即不說是微塵衆。所以者何？佛說微塵衆，即非微塵衆，是名微塵衆。世尊，如來所說三千大千世界，即非世界，是名世界。何以故？若世界實有者，即是一合相，如來說一合相，即非一合相，是名一合相。" B40 "須菩提，一合相者，即是不可說，但凡夫之人，貪著其事。" "須菩提，若人言，'佛說我見，人見，衆生見，壽者見。'須菩提，於意云何，是人解我所說義不？"

A41རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མ་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་མ་མཆིས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཞེས་བགྱིའོ། །

B41བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ། བལྟ་བར་བྱ། མོས་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ལ་མི་གནས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་གྲངས་མེད་པ་དག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་གང་བར་བྱས་ཏེ། སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞི་པའི་ཚིག་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བྲིས་ནས་འཛིན་ཏམ། འཆང་ངམ། ཀློག་གམ། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་དམ། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ན། དེ་ཉིད་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་གྲངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅེ་ན། ཇི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མི་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ། དེས་ན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྒྱུ་མ་ཟིལ་པ་ཆུ་བུར་དང་། །རྨི་ལམ་གློག་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ལྟ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ནས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་དང་། །དགེ་སློང་དེ་དག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དང་། འཁོར་བཞི་པོ་དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མ་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། །དྲི་ཟར་

བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོད་དོ། །འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ།། །།

【奘譯】A41 善現答言：“不也，世尊。不也，善逝。如是所說非為正語。所以者何？如來所說我見、有情見、命者見、士夫見、補特伽羅見、意生見、摩納婆見、作者見、受者見，即為非見，故名我見乃至受者見。”B41 佛告善現：“諸有發趣菩薩乘者，於一切法應如是知、應如是見、應如是信解，如是不住法想。何以故？善現，法想法想者，如來說為非想，是故如來說名法想法想。（戊三、不染行住，分二：己一、说法不染）“複次，善現，若菩薩摩訶薩以無量無數世界盛滿七寶奉施如來、應、正等覺；若善男子或善女人，於此般若波羅蜜多經中乃至四句伽陀，受持讀誦，究竟通利，如理作意，及廣為他宣說開示，由此因緣所生福聚，甚多於前無量無數。云何為他宣說開示？如不為他宣說開示，故名為他宣說開示。”

（己二、流转不染）爾時，世尊而說頌曰：“諸和合所為，如星翳燈幻，露泡夢電云，應作如是觀。”

時，薄伽梵說是經已，尊者善現及諸苾芻、苾芻尼、鄔波索迦、鄔波斯迦，並諸世間天、人、阿素洛、健達縛等，聞薄伽梵所說經已，皆大歡喜，信受奉行。

【什譯】A41 “不也，世尊。是人不解如來所說義。何以故？世尊說我見，人見，衆生見，壽者見，即非我見，人見，衆生見，壽者見，是名我見，人見，衆生見，壽者見。”B41 “須菩提，發阿耨多羅三藐三菩提心者，於一切法，應如是知，如是見，如是信解，不生法相。須菩提，所言法相者，如來說即非法相，是名法相。”“須菩提，若有人以滿無量阿僧祇世界七寶，持用布施；若有善男子、善女人，發菩提心者，持於此經，乃至四句偈等，受持、讀誦，爲人演說，其福勝彼。云何爲人演說，不取於相，如如不動，何以故？一切有爲法，如夢幻泡影，如露亦如電，應作如是觀。

佛說是經已，長老須菩提，及諸比丘、比丘尼、優婆塞、優婆夷，一切世間天、人、阿修羅，聞佛所說，皆大歡喜，信受奉行 。

ན་མོ་བྷ་ག་ཝ་ཏེ། པྲ་ཛྙཱ་པ་ར་མི་ཏ་ཡེ། ཨོཾ་ན་ཏ་ཏ་དི་ཏ། ཨི་ལི་ཤི། ཨི་ལི་ཤི། མི་ལི་ཤི། མི་ལི་ཤི། བྷི་ན་ཡན་བྷི་ན་ཡན། ན་མོ་བྷ་ག་ཝ་ཏེ། པྲད་ཙཾ་པ་ཏི། ཨི་རི་ཏི།

ཨི་རི་ཏི། མི་རི་ཏི། མི་རི་ཏི། ཤུ་རི་ཏི། ཤུ་རི་ཏི། ཨུ་ཤུ་རི། ཨུ་ཤུ་རི། བྷ་ཡུ་ཡེ། བྷ་ཡུ་ཡེ་སྭཱ་ཧཱ། །རྡོ་རྗེ་གཅོད་པའི་སྙིང་པོ་འདི་ལན་གཅིག་བཟླས་པས་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ཁྲི་དགུ་སྟོང་བཟླགས་པ་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ།། །།ཡེ་དྷརྨཱ་ཧེ་ཏུ་པྲ་བྷ་ཝཱ་ཧེ་ཏུནྟེ་ཥཱཾ་ཏ་ཐཱ་ག་ཏོ་ཧྱ་ཝ་དཏ། ཏེ་ཥཱཉྩ་ཡོ་ནི་རོ་དྷ་ཨེ་ཝཾ་ཝཱ་དི་མ་ཧཱ་ཤྲ་མ་ཎཿསྭཱ་ཧཱ།། །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།

【補譯】那摩巴嘎瓦迭、紮嘉巴日阿密達耶，嗡納大達底達、伊理悉、伊理悉、迷離悉、迷離悉、彼那言彼那言，那摩巴嘎瓦迭、折當雅紮底、伊日第、伊日第、密日第、密日第、修日第、修日第、鄔修日、鄔修日、巴玉耶、巴玉耶娑哈！

（誦此“能斷金剛經心咒”一遍，功德與讀誦九千萬遍《金剛經》相等。）

耶達瑪黑杜紮巴瓦黑敦迭堪達塔嘎多黑雅瓦迭、迭堪雜約尼若達唉旺哇第瑪哈夏爾瑪那娑哈！

吉祥圓滿！

བསྔོ་བ། 回向文

སྟོང་ཉིད་ལྟ་བ་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་གྱུར་ཅིག །

冬尼 大哇仁波切 瑪界巴南木界久吉

殊勝空正見妙寶 諸未生者令生起

སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །

界巴娘木巴梅巴揚 孔內孔度配哇爾秀

諸已生者勿退失 祈願輾轉得增盛

བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེས་གྱུར་ཅིག །

強秋 森丘 仁波切 瑪界 巴南 界久記

殊勝菩提心妙寶， 諸未生者令生起，

སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །

界巴 良巴 梅巴揚 孔內 孔篤 配哇秀

諸已生者勿退失， 祈願輾轉得增盛，

དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རྫོགས་ཤིང་། །

給哇 迪依 節喔坤 梭南 耶謝 措卓欣

願以此善眾士夫， 圓滿福智二資糧，

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་སྐུ་གཉིས་འཐོབ་པར་ཤོག །

梭南 耶謝 雷炯為 檔巴 故尼 拓巴秀

福德智慧所出生， 殊妙二身願證得。

ཕ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིང་། །ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་སྟོང་པ་དང་། །

帕瑪 森間 湯傑 迭檔 登久記 演卓 湯傑 搭篤 東哇檔

願一切母有情得安樂， 願一切惡道恆常空寂，

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ན་སུ་བཞུགས་པ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་སྨོན་ལམ་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

蔣促 森巴 康納 殊徐吧 迭達 坤吉 蒙朗 竹久記

諸菩薩眾所發利生願， 願彼如願成就悉圓滿。

ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པས། །སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །

秋居 南愧 貼度貝 森堅 坤屯 竹悲企

十方虛空盡邊際， 有情普利修習故，

ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མཛད་པ། །བདག་གི་སྤྱོད་པའང་དེ་འདྲར་ཤོག །

幾搭 講央 決最巴 達紀 決邦 迭札秀

文殊如何所行為， 願我行為亦如是。

ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ཇི་སྲིད་གནས་གྱུར་པ། །

幾細 南咖 內巴檔 卓哇 幾細 內久巴

乃至虛空世界盡， 及以眾生界盡時，

དེ་སྲིད་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས།
迭細 達尼 內久內
此中願我恆安住，

།འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་ཤོག །
卓威 篤阿 謝瓦秀
盡除一切眾生苦。

སྨོན་ལམ་བཏབ་ཚད་འགྲུབ་པའི་སྔགས་ནི། **願望成就真言**

ཏདྱ་ཐཱ། ཨོཾ་པཉྩེ་གྲི་ཡ་ཨ་ཝ་བོ་དྷ་ནི་སྭཱ་ཧཱ།
爹雅踏　嗡 邊記 格日乙呀　阿哇玻達尼　梭哈。

附：空性相關偈頌摘錄

一、《入行論》第九品節選

ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྡུག་བསྔལ་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །

01.此前諸要目，佛為智慧說。故欲息苦者，當啟空性慧。

ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །

དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད། །

02.世俗與勝義，許之為二諦；勝義非心境，說心是世俗。

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་གཉིས་མཐོང་། །རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཕལ་པའོ། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་ཅིང་། །

03.世見二種人：瑜伽師一般。一般世間師，前者所論破。

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡང་བློ་ཁྱད་ཀྱིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གནོད། །

04.復因慧差別，層層更超勝。

སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པས་ནི། །དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྤོང་འགྱུར་ཞིང་། །

ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པས་ནི། །དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར། །

32.若久修空性，必斷實有習；修空亦非實，復斷空性執。

གང་ཚེ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས། །བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ། །

དེ་ཚེ་དངོས་མེད་རྟེན་བྲལ་བ། །བློ་ཡི་མདུན་ན་ཇི་ལྟར་གནས། །

33.觀法無諦實，不得諦實法。無實離所依，彼豈住心前？

གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །

དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། །

34. 若實無實法，悉不住心前，彼時無餘相，無緣最寂滅。

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་བསམ་ཤིང་། །ཇི་ལྟར་རེ་བ་ཡོངས་སྐོང་བ། །

དེ་བཞིན་གདུལ་བྱ་སྨོན་ལམ་གྱི། །དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་སྐུར་སྣང་ངོ། །

35. 摩尼如意樹，無心能滿願；因福與宿願，諸佛亦現身。

དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གི་ནི། །མཆོད་སྡོང་བསྒྲུབས་ནས་འདས་གྱུར་པ། །

དེ་འདས་ཡུན་རིང་ལོན་ཡང་དེ། །དུག་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་བཞིན། །

36. 如人修鵬塔，塔成彼即逝。雖逝經久遠，滅毒用猶存。

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་མཐུན་པས། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་སྡོང་སྒྲུབ་པ་ཡང་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མྱ་ངན་ལས། །འདས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛད། །

37. 隨修菩提行，圓成正覺塔。菩薩雖入滅，能成眾利益。

སྔོངས་པས་སྡུག་བསྔལ་ཅན་དོན་དུ། །ཆགས་དང་འཇིགས་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ། །

འཁོར་བར་གནས་པ་གྲུབ་འགྱུར་བ། །འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན། །

52. 為度愚苦眾，菩薩離貪懼，悲智住輪迴，此即悟空果。

དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱོགས་ལ། །སུན་འབྱིན་པ་ནི་འཐད་མ་ཡིན། །

དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ། །

53. 不應妄破除，如上空性理。切莫心生疑，如理修空性。

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡི། །མུན་པའི་གཉེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། །

མྱུར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་འདོད་པས། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་སྒོམ་མི་བྱེད། །

54. 空性能對治，煩惱所知障，欲速成佛者，何不修空性？

དངོས་གང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །དེ་ལས་སྐྲག་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ན། །

སྟོང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བྱེད་པ། །དེ་ལ་འཇིགས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ། །

55. 執實能生苦，於彼應生懼；悟空能息苦，云何畏空性？

གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཡོད་ན་ནི། །ཅི་ཡང་ཉུང་ལས་འཇིགས་འགྱུར་ན། །

བདག་ཉིད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་པས། །འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་སུ་ཞིག་ཡིན། །

56. 實我若稍存，於物則有懼；既無少分我，誰復生畏懼？

སོ་དང་སྐྲ་སེན་བདག་མ་ཡིན། །བདག་ནི་རུས་པ་ཁྲག་མ་ཡིན། །

སྣབས་མིན་པ་དཀན་མ་ཡིན་ཏེ། །ཆུ་སེར་དང་ནི་རྣག་ཀྱང་མིན། །

57. 齒髮甲非我，我非骨及血，非涎非鼻涕、非膿非膽汁。

བདག་ནི་ཞག་དང་རྔུལ་མིན་ཏེ། །གློ་མཆིན་དག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། །

ནང་ཁྲོལ་གཞན་ཡང་བདག་མིན་ཏེ། །བདག་ནི་ཕྱི་ས་གཅིན་མ་ཡིན། །

58. 非脂亦非汗，非肺亦非肝，我非餘內臟，亦非屎與尿。

ཤ་དང་པགས་པ་བདག་མིན་ཏེ། །དྲོད་དང་རླུང་ཡང་བདག་མ་ཡིན། །

བུ་ག་བདག་མིན་རྣམ་ཀུན་དུ། །རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། །

59. 肉與皮非我，脈氣熱非我，百竅亦復然，六識皆非我。

ལུས་ནི་རྐང་པ་བྱིན་པ་མིན། །བརླ་དང་རྐེད་པའང་ལུས་མ་ཡིན། །

ལྟོ་དང་རྒྱབ་ཀྱང་ལུས་མིན་ཏེ། །བྲང་དང་དཔུང་པའང་ལུས་མ་ཡིན། །

78. 身非足小腿，腿臀亦非身，腹背及胸肩，彼等復非身。

རྩིབ་ལོགས་ལག་པའང་ལུས་མིན་ཏེ། །མཆན་ཁུང་ཕྲག་པའང་ལུས་མ་ཡིན། །

ནང་ཁྲོལ་རྣམས་ཀྱང་དེ་མིན་ལ། །མགོ་དང་མགྲིན་པའང་ལུས་མིན་ན། །འདི་ལ་ལུས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། །

79. 側肋手非身，腋窩肩非身，內臟頭與頸，彼等皆非身，

此中孰為身？

གལ་ཏེ་ལུས་འདི་ཐམས་ཅད་ལ། །ཕྱོགས་རེ་ཡིས་ནི་གནས་གྱུར་ན། །

ཆ་རྣམས་ཆ་ལ་གནས་གྱུར་མོད། །དེ་རང་ཉིད་ནི་གང་ལ་གནས། །

80. 若身遍散住，一切諸肢分，分復住自分，身應住何處？

གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱི་ལུས། །ལག་སོགས་རྣམས་ལ་གནས་ན་ནི། །
ལག་སོགས་དེ་དག་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་ཀྱི་ནི་ལུས་སུ་འགྱུར། །

81. 若謂吾一身，分住手等分；則盡手等數，應成等數身。

ཕྱི་དང་ནང་ན་ལུས་མེད་ན། །ཇི་ལྟར་ལག་སོགས་ལ་ལུས་ཡོད། །
ལག་སོགས་རྣམས་ལས་གཞན་མེད་ན། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན། །

82. 內外若無身，云何手有身？手等外無它，云何有彼身？

དེས་ན་ལུས་མེད་ལ་སོགས་ལ། །རྨོངས་པ་ཡིས་ནི་ལུས་བློར་འགྱུར། །
དབྱིབས་སུ་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཐོ་ཡོར་ལ་ནི་མི་བློ་བཞིན། །

83. 無身因愚迷，於手生身覺。如因石狀殊，誤彼為真人。

ཇི་སྲིད་རྐྱེན་ཚོགས་དེ་སྲིད་དུ། །ལུས་ནི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་སྣང་བ། །
དེ་བཞིན་ཇི་སྲིད་ལག་སོགས་ལ། །དེ་ཡོད་དེ་སྲིད་དེ་ལུས་སྣང་། །

84. 衆緣聚合時，見石狀似人。如是於手等，亦見實有身。

དེ་བཞིན་སོར་མོའི་ཚོགས་ཡིན་ཕྱིར། །ལག་པའང་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར། །
དེ་ཡང་ཚིགས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ཕྱིར། །ཚིགས་ཀྱང་རང་གི་ཆ་ཕྱེ་བས། །

85. 手復指聚故，理當成何物？能聚由聚成，聚者猶可分。

ཆ་ཡང་རྡུལ་དུ་ཕྱེ་བས་ཏེ། །རྡུལ་དེའང་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །
ཕྱོགས་དབྱེའང་ཆ་ཤས་དང་བྲལ་ཕྱིར། །མཁའ་བཞིན་དེས་ན་རྡུལ་ཡང་མེད། །

86. 分復析為塵，塵析為方分，方分離部分，如空無微塵。

དེ་ལྟར་རྨི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡི། །གཟུགས་ལ་དཔྱོད་ལྡན་སུ་ཞིག་ཆགས། །
གང་ཚེ་དེ་ལྟར་ལུས་མེད་པ། །དེ་ཚེ་སྐྱེས་གང་བུད་མེད་གང་། །

87. 是故聰智者，誰貪如夢身？如是身若無，豈貪男女相？

དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་དངོས་རྣམས་ལ། །ཐོབ་པ་ཅི་ཡོད་ཤོར་ཅི་ཡོད། །

གང་གིས་རིམ་གྲོ་བྱས་པའམ། །ཡོངས་སུ་བརྙས་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

151. 故於諸空法，何有得與失？誰人恭敬我？誰復輕蔑我？

བདེ་བའང་སྡུག་བསྔལ་གང་ལས་ཡིན། །མི་དགར་ཅི་ཡོད་དགར་ཅི་ཡོད། །

དེ་ཉིད་དུ་ནི་བཙལ་བྱས་ན། །གང་ཞིག་སྲེད་ཅིང་གང་ལ་སྲེད། །

152. 苦樂由何生？何足憂與喜？若於性中覓，孰為愛所愛？

དཔྱད་ན་གསོན་པོའི་འཇིག་རྟེན་འདི། །གང་ཞིག་འདིར་ནི་འཆི་འགྱུར་ཏེ། །

འབྱུང་འགྱུར་གང་ཡིན་བྱུང་གྱུར་གང་། །གཉེན་དང་བཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན། །

153. 細究此世人，誰將辭此世？孰生孰當生？孰為親與友？

ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་ནི། །བདག་འདྲས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་གྱིས། །

154. 何不齊受持：一切似虛空？

二、《入中論》有關二十空性的節選

གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་། །དེ་བཞིན་རྣ་བ་སྣ་དང་ལྕེ། །ལུས་དང་ཡིད་ཀྱིས་བསྟན་པར་བྱ། །

ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །

01【由本性爾故，眼由眼性空，如是耳鼻舌，身及意亦爾。

非常非壞[1]故，眼等六內[2]法，所有無自性，是名為內空。】

N2 兼明所許本性

M2 釋餘三空

དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད། །གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་; །སྒྲ་དང་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་། །ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །

02【由本性爾故，色由色性空，聲香味及觸，並諸法亦爾，

色等無自性，是名為外空。】

གཉིས་ཆར་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ནི། །ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

03【二分無自性，是名內外空。】

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྙད། །སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན། །

སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །

04【諸法無自性，智者說名空，復說此空性，由空自性空，

空性之空性，即說名空空，為除執法者，執空故宣說】

L2 釋大空等四空

---

[1] 頌作斷。
[2] 頌作內六。

སེམས་ཅན་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི། །མ་ལུས་ཁྱབ་བྱེད་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །ཚད་མེད་དཔེ་ཡིས་མུ་མཐའ་ནི། །མེད་ཕྱིར་ཕྱོགས་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད། །

05【由能遍一切，情器世間故。無量喻無邊，故方名為大。】

འདི་དག་བཅུ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་དེ། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། །ཆེན་པོར་འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས། །

【如[3]是十方處，由十方性空，是名為大空，為除大執說。】

དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། །དོན་དམ་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ། །མྱང་འདས་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་མཁྱེན་པས་དོན་དམ་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་མཛད།

06【由是勝所為，涅槃名勝義，彼由彼性空，[4]是名勝義空，

為除執法者，執涅槃實有，故知勝義者，宣說勝義空。】

རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ངེས་པར་བསྟད། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་གསུངས། །

07【三界從緣生，故說名有為，彼由彼性空，說名有為空。】

གང་ལ་སྐྱེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད། །

08【若無生住滅，是法名無為。彼由彼性空，說名無為空。】

L3 釋畢竟空等四空

གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད། །དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟད། །

09【若法無究竟，說名為畢竟，彼由彼性空，是為畢竟空。】

---

[3] 頌作由。

[4] 民族本：说。

ཐོག་མ་དང་པོ་ཐ་མ་མཐའ། །དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི། །ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད། །འགྲོ་འོང་བྲལ་ཕྱིར་རྨི་ལམ་ལྟའི། །

སྲིད་འདི་དེ་ཡིས་དབེན་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ། །མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་ངེས་པར་

བསྟད། །

10【由無初後際，故說此生死，名無初後際，三有無去來，

如夢自性離，故大論說彼，名為無初際，及無後際空。】

དོར་བ་ཅེས་[ཞེས?]་བྱ་འཐོར་བ་དང་། །འཐོར་བ་ལ་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །དོར་མེད་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ། །འགའ་ཡང་དོར་མེད་

གང་ཡིན་པའོ། །

དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན། །དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དོར་མེད་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད། །

11【散謂有可放，及有可棄捨，無散謂無放，都無可棄捨。

即彼無散法，由無散性空，由本性爾故，說名無散空。】

འདུས་བྱས་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་ཕྱིར་སློབ་མ་རང་སངས་རྒྱས། །རྒྱལ་སྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །མ་མཛད་དེའི་

ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ། །

སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟད་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །

12【有為等法性，都非諸聲聞，獨覺與菩薩，如來之所作。

故有為等性，說名為本性，彼由彼性空，是為本性空】

L4 釋一切法空等四空[三]

M1 一切法空

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རེ་དྲུག་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་དྲུག་དང་། །གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་བཞིན། །འདུས་བྱས་

འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས། །

ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དེ་དག་གིས་དབེན་སྟོང་ཉིད་གང་། །

13【十八界六觸，彼所生六受，若有色無色，有為無為法。

如是一切法，由彼性離空】

M2 自相空[三]

N1 略標

གཟུགས་རུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་། །དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད། །

14【變礙等無性，是為自相空】

N2 廣釋[三]

01 因法自相

གཟུགས་ནི་གཟུགས་རུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཚོར་བ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །

ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཕུང་པོ་སྡུག་བསྔལ་རང་མཚན་ཉིད། །ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྦྲུལ་གདུག་འདོད། །

སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བའི་སྒོར་གྱུར་ཉིད་དུ་གསུངས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུར་བ་གང་། །དེ་ནི་འདུ་འཕྲོད་མཚན་ཉིད་དོ་[དེ?] ། །

【色相謂變礙，受是領納性，想謂能取像，行即能造作，

各別了知境，是為識自相。蘊自相謂苦，界性如毒蛇。

佛說十二處，是眾苦生門。所有緣起法，以和合為相】

02 道法自相

གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་མེད་མཚན་ཉིད་བཟོད། །ཁྲོ་མེད་མཚན་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཉིད་དོ། །

བསམ་གཏན་སྡུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཤེས་རབ་ཆགས་མེད་མཚན་ཉིད་དེ། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་རྣམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྗོད། །

བསམ་གཏན་རྣམས་དང་ཚད་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་གང་གཟུགས་མེད་པ། །དེ་དག་ཡང་དག་མཁྱེན་པ་ཡིས། །མི་འཁྲུག་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས། །

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་སུམ་ཅུ་བདུན། །ངེས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཚན་ཉིད། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །དམིགས་པ་མེད་པས་རྣམ་དབེན་ཉིད། །

མཚན་མ་མེད་པ་ཞི་ཉིད་དེ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དང་། །གཏི་མུག་མེད་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བྱེད་པའོ། །

【施度謂能捨，戒相無熱惱，忍相謂不恚，精進性無罪，

靜慮相能攝，般若相無著，六波羅蜜多，經說相如是。

四靜慮無量，及餘無色定，正覺說彼等，自相為無瞋。

三十七覺分，自相能出離，空由無所得，遠離為自相，

無相為寂滅，第三相謂苦，無癡八解脫，相謂能解脫】

03 果法自相

སྟོབས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ནི། །གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་གསུངས། །སྐྱོབ་པའི་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ནི། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། །

སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི། །སྤོབས་སོགས་ཚད་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ཉེར་སྒྲུབ་པ། །བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

སྡུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྐྱོབ་པ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ་དགའ་བ་ནི། །རབ་དགའི་མཚན་ཉིད་བཏང་སྙོམས་ནི། །མ་འདྲེས་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ། །

སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་དག །གང་ཕྱིར་སྟོན་དེས་མི་འཕྲོགས་པ། །དེ་ཕྱིར་མི་འཕྲོགས་རང་མཚན་ཉིད། །

རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད། །གཞན་ནི་ཉི་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་འདོད་དོ། །

【經說善決擇，是十力本性[5]。大師四無畏，本性為堅定，

四無礙解相，謂辯等無竭。與眾生利益，是名為大慈。

救護諸苦惱，則是大悲心。喜相謂極喜。捨相名無雜。

許佛不共法，共有十八種，由彼不可奪，不奪為自相。

一切種智智，現見為自相。餘智唯少分，不許名現見】

N3 總結

[5] 頌作法相。

གང་ཞིག་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །འདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་། །དེ་དེ་ཡོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད།།

【若有為自相，及無為自相，彼由彼性空，是為自相空】

M3 不可得空與無性自性空

ད་ལྟ་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང་། །འདས་དང་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་དུ་དེ་དག་མི་དམིགས་པ། །དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད།།

མི་དམིགས་པ་དེ་རང་ངོ་བོ། །དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་དེ། །ཐེར་ཟུག་གནས་མིན་འཇིག་མིན་པས། །མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ།།

15【現在此不住，去來皆非有，彼中都無得，說名不可得。

即彼不可得，由彼自性離，非常亦非壞[6]，是不可得空。】

རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཕྱིར་དངོས་རྣམས་ལ། །འདུས་པ་པ་ཡི་ངོ་བོ་མེད། །འདུས་པ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ།།

16【諸法從緣生，無有和合性，和合由彼空，是為無性空。】

K2 廣釋四空

དངོས་པོའི་སྐབས་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་དངོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།།

（1）【應知有性言，是總說五蘊，彼由彼性空，說名有性空。】

མདོར་བསྡུས་ན་ནི་དངོས་མེད་པ། །འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྗོད། །དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེས་སྟོང་ཉིད། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ།།

（2）【總言無性者，是說無為法，彼由無性空，名為無性空。】

རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི། །རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མ་བྱས་པས། །རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་

---

6 頌作斷。

བར་བསྟན། །

（3）【自性無有性，說名自性空，此性非所作，故說名自性】

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །

ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་བཞིན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་ལས། །དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །

（4）【若諸佛出世，若佛不出世，一切法空性，說名為他性。

實際與真如，是為他性空，般若波羅蜜，廣作如是說。】

三、《中論》節選

書首禮贊

གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །

ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །

ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ། །

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

01 不生亦不滅　不常亦不斷　不一亦不異　不來亦不出

02 能說是因緣　善滅諸戲論　我稽首禮佛　諸說中第一

觀因緣品第一（རབ་བྱེད་དང་པོ། རྐྱེན་བརྟག་པ།）

བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་ མིན། །

དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །

01 諸法不自生　亦不從他生　不共不無因　是故知無生

觀三相品第七（རབ་བྱེད་བདུན་པ། སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ།）

སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཇིག་པ་དང་། །མ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་མེད། །

འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །

རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་མ་བཞིན། །དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ཇི་བཞིན་དུ། །

དེ་བཞིན་སྐྱེ་དང་དེ་བཞིན་གནས། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇིག་པ་གསུངས། །

生住滅不成　故無有有為　有為法無故　何得有無為

如幻亦如夢　如乾闥婆城　所說生住滅　其相亦如是

觀業品第十七（རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ། ལས་བརྟག་པ།）

ཇི་ལྟར་སྟོན་པས་སྤྲུལ་པ་ནི། །རྫུ་འཕྲུལ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་ཞིང་། །

སྤྲུལ་པ་དེ་ཡང་སྤྲུལ་པ་ན། །སླར་ཡང་གཞན་ནི་སྤྲུལ་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་བྱེད་པོ་དེ་ལས་གང་། །བྱས་པའང་སྤྲུལ་པའི་རྣམ་པ་བཞིན། །

དཔེར་ན་སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་གཞན་ཞིག །སྤྲུལ་པ་མཛད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་ལས་དང་ལུས་རྣམས་དང་། །བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་དང་། །

དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་། །སྨིག་རྒྱུ་རྨི་ལམ་འདྲ་བ་ཡིན། །

31 如世尊神通　所作變化人　如是變化人　復變作化人

32 如初變化人　是名為作者　變化人所作　是則名為業

33 諸煩惱及業　作者及果報　皆如幻與夢　如炎亦如嚮

觀法品第十八（རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ། བདག་དང་ཆོས་བརྟག་པ།）

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །

01 若我是五陰　我即為生滅　若我異五陰　則非五陰相

བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །

བདག་དང་བདག་གི་ཞི་བའི་ཕྱིར། །ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་འགྱུར། །

02 若無有我者　何得有我所　滅我我所故　名得無我智

ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་གང་། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །

ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་པར། །གང་གིས་མཐོང་བས་མི་མཐོང་ངོ་། །

03 得無我智者　是則名實觀　得無我智者　是人為希有

ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྙམ་ཟད་ན། །

ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །

04 內外我我所　盡滅無有故　諸受即為滅　受滅則身滅

ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །

དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །

05 業煩惱滅故　名之為解脫　業煩惱非實　入空戲論滅

གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། །སྤྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པ། །

རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མེད། །དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། །

09 自知不隨他　寂滅無戲論　無異無分別　是則名實相

གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །

དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ཕྱིར་ཆད་མིན་རྟག་མ་ཡིན། །

10 若法從緣生　不即不異因　是故名實相　不斷亦不常

觀如來品第二十二（རབ་བྱེད་ཉེར་གཉིས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ།）

ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེ་དེར་མེད། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །

01 非陰不離陰　此彼不相在　如來不有陰　何處有如來

觀四諦品第二十四（རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ།）

གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །

01 若一切皆空　無生亦無滅　如是則無有　四聖諦之法

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །

འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། །

08 諸佛依二諦　為眾生說法　一以世俗諦　二第一義諦

གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །

དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །

09 若人不能知　分別於二諦　則於深佛法　不知真實義

ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་ནུས། །

དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །

10 若不依俗諦　不得第一義　不得第一義　則不得涅槃

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །

ཇི་ལྟར་སྦྲུལ་ལ་གཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་སྔགས་ཉེས་པར་བསྒྲུབས་པ་བཞིན། །

11 不能正觀空　鈍根則自害　如不善咒術　不善捉毒蛇

དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཏིང་རྟོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །

ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །

12 世尊知是法　甚深微妙相　非鈍根所及　是故不欲說

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །

དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །

18 眾因緣生法　我說即是空　亦為是假名　亦是中道義

གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །

དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

19 未 曾 有 一 法　不 從 因 緣 生　是 故 一 切 法　無 不 是 空 者

གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །

20 若 一 切 不 空　則 無 有 生 滅　如 是 則 無 有　四 聖 諦 之 法

觀邪見品第二十七（རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ། ལྟ་བ་བརྟག་པ།）

གང་གིས་ཐུགས་བརྩེ་ཉེར་བཟུང་ནས། །ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །

དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །གཽ་ཏམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

31 瞿 曇 大 聖 主　憐 愍 說 是 法　悉 斷 一 切 見　我 今 稽 首 禮

四、《三主要道》節選

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོའི་དོན། །རྒྱལ་སྲས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྔགས་པའི་ལམ། །
སྐལ་ལྡན་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་དེ། །ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱ། །

01 佛陀一切至言心要義　　是諸賢善佛子所贊道

01 希求解脫行者之津道　　我今應隨己力而宣說

གང་དག་སྲིད་པའི་བདེ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་། །དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་བྱ་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ཡིས། །
རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་རྟོན་པའི། །སྐལ་ལྡན་དེ་དག་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཉོན། །

02 於諸三有安樂不貪著　　為成暇滿義利而精進-

02 唯願依於佛陀歡喜道　　具法緣者淨意善諦聽

གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྡན་ན། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་། །
སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པར་མི་ནུས་པས། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །

09 若不具足通達法性慧　　縱雖修習出離菩提心

09 不能斷除三有根本故　　通達緣起之法應勤修

གང་ཞིག་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱུ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསླུ་བ་མེད་མཐོང་ཞིང་། །
དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀུན་ཞིག་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དགྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། །

10 觀見世出世間一切法　　從因生果真實不虛誑

10 一切所執之境皆壞滅　　彼乃趣入佛陀歡喜道

སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསླུ་བ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །
ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །

11 現相緣起真實不虛妄　　性空不執遠離諸承許

11 若時見此二理各別現　　仍未通達能仁深密意

ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །
ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་འཇིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །

12 空與緣起同時非更迭　　若唯觀見緣起不虛妄

12 即而滅除實執所執境　　爾時正見觀察乃圓滿

གཞན་ཡང་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །
རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བས་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

13 又由現相斷除有邊見　　乃由空性舍離無邊見

13 了知性空顯現因果理　　不為邊執邪見所劫奪

དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི། །གནད་རྣམས་རང་གིས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཚེ། །
དབེན་པ་བསྟེན་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས། །གཏན་གྱི་འདུན་མ་མྱུར་དུ་སྒྲུབས་ཤིག་བུ། །

14 如是於此三主要道義　　自若如實通達諸扼要

14 當依寂靜處所起精進　　願汝速即成辦究竟願

五、《緣起讚》節選

གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པ་ཡིས། །མཁྱེན་དང་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད། །

01 由見宣說何等法，智者宣說成無上，

勝者見諸緣起法，垂示教誡我敬禮。

གང་གང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ། །དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས། །

གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི། །ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

05.經由彼彼相依緣，宣說彼彼自性空，

離此教授更何有，希有妙善勝教誨。

གང་དུ་བཟུང་བས་བྱིས་པ་རྣམས། །མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་བརྟན་བྱེད་པ། །

དེ་ཉིད་མཁས་ལ་སྤྲོས་པ་ཡི། །དྲ་བ་མ་□ལུས་གཅོད་པའི་སྒོ། །

06.於法生執諸愚夫，堅固邊執緊繫縛，

緣起練達彼即是，盡斷戲論網之門。

བསྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་ཁྱོད་ཉིད་དེ། །

ཝ་སྐྱེས་ལ་ནི་སེང་གེ་བཞིན། །མུ་སྟེགས་ཅན་ལའང་གཅམ་བུའི་ཚིག །

07.此教於餘未能見，故唯稱尊為大師，

外道竊名以飾讚，猶如野干呼獅子。

ཨེ་མའོ་སྟོན་པ་ཨེ་མའོ་སྐྱབས། །ཨེ་མའོ་སྨྲ་མཆོག་ཨེ་མའོ་མགོན། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལེགས་གསུངས་པའི། །སྟོན་པ་དེ་ལ་བདག་ཕྱག་འཚལ། །

08.希有大師希有依，希有勝說希有怙，

極善宣說緣起教，於彼大師我敬禮。

ཕན་མཛད་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལ། །ཕན་པའི་སླད་དུ་བཀའ་སྩལ་པ། །

བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད། །ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཟླ་མེད་པ། །

09.恆作饒益眾生者，為利眾生故宣說，

教法心要性空理，無與倫比決定因。

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། །འགལ་བ་དང་ནི་མ་གྲུབ་པར། །

མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་ □ཀསུ། །ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ནུས། །

10 若即緣起觀待理，若見彼無或相違，

於此世尊聖教法，如何而能趣明了。

ཁྱོད་ནི་ནམ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད། །རྟེན་འབྱུང་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་དང་། །བྱ་བྱེད་འཐད་པའང་མི་འགལ་ཞིང་། །

11 世尊承許若時見，空性即是緣起義，

能作所作與性空，彼此相順不相違。

དེ་ལས་ལྡོག་པར་མཐོང་བ་ན། །སྟོང་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་ཞིང་། །

བྱ་དང་བཅས་ལ་སྟོང་མེད་པས། །ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་ལྟུང་བར་བཞེད། །

12 反之若見彼違返，空則作用不成立，

若有作用則無空，墮落苦惱深險處。

དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ། །རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་ལེགས་པར་བསྔགས། །

དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་མེད་པ་དང་། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པས་མིན། །

13 故於至尊教法中，極讚觀照緣起法，

彼非一切畢竟無，亦非一切自性有。

ལྟོས་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། །དེས་ན་མ་བརྟེན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ངོ་བོས་གྲུབ་ན་དེ་འགྲུབ་པ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་འགལ། །

14 無待猶如虛空華，是故不依觀待無，

自性若有彼成時，便與因緣相待違。

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལས། །མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་ཡོད་མིན་པས། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་ལས། །མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་མེད་པར་གསུངས། །

15 是故捨離緣起法，更無存有少許法，

是故捨離自性空，亦無存有少許法。

རང་བཞིན་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། །
མྱ་ངན་འདས་པ་མི་རུང་ཞིང་། །སྤྲོས་ཀུན་ལྡོག་པ་མེད་པར་གསུངས། །

16 諸法若是自性有，則說涅槃不堪能，

及諸戲論無除滅，因由自性無滅故。

འདི་ཀུན་ངོ་བོས་སྟོང་པ་དང་། །འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡི། །
ངེས་པ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་དུ། །གེགས་མེད་པར་ནི་གྲོགས་བྱེད་པ། །

20 凡此皆是自性空，緣此是故此果生，

緣起性空二決定，無礙相互為助伴。

འདི་ལས་ངོ་མཚར་གྱུར་པ་དང་། །འདི་ལས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་གང་། །
ཚུལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་ན་ནི། །བསྟོད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན། །

21 除此更有餘何法，至為稀奇甚難得，

以此道理讚至尊，成就讚嘆非由餘。

དོན་བཞིན་གཟིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ལ། །
རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་གྱུར། །ཉེས་ཀུན་རྩ་བ་ལྡོག་ཕྱིར་རོ། །

31 觀見如義妙善說，若有隨學於至尊，

一切衰損悉遠離，滅眾罪愆根本故。

ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། །ཡུན་རིང་ངལ་བ་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། །
ཕྱི་ཕྱིར་སྐྱོན་རྣམས་བོས་པ་བཞིན། །བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བརྟན་ཕྱིར་རོ། །

32 因由背離尊聖教，雖久依靠疲苦行，

後後諸過仍召喚，我執邪見堅植故。

འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་ཁར་ཕྱོགས་པའི། །སྲོག་གི་རྒྱུན་ནི་མ་ནུབ་པར། །
ཁྱོད་ལ་ཅུང་ཟད་ཡིད་ཆེས་པ། །འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་སྙམ་བགྱིད། །

36 臨命終時日西山，生命相續未沒際，

能於至尊略生信，想此信心亦善根。

འདི་ཡི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །ལ་ལར་སྐུ་དང་གཞན་དུ་སྲོག །

སྡུག་པའི་གཉེན་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས། །གྲངས་མེད་བསྐལ་པར་ཡང་ཡང་བཏང་། །

41 世尊為欲求此故，經於無量俱胝劫，

數數施捨諸身命，及諸親愛受用等。

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ། །ཐུབ་པའི་ □ཀསུ་བཟང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །

□སུ་དང་སྲོག་ཀྱང་བཏང་ནས་འཛིན་པ་ལ། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ལྷོད་པར་མ་གྱུར་ཅིག །

56 願於一切生中捨身命，光弘顯耀甚深緣起性，

住持能仁妙善之教法，雖僅剎那亦不稍慢緩。